

TEJFESZTIVÁL

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács 2018. június 1-jén szervezte meg idei Tej Világnapi rendezvényét. Az eseményen a már hagyománynak számító tejfesztivál keretében több száz kisiskolást láttunk vendégül, valamint gyermekprogramok mellett sajtótájékoztató és állófogadás keretében kívántunk vendégeinknek lehetőséget biztosítani egy kötetlen hangvételű beszélgetésre.

A tej pozitív élettani hatásai miatt, valamint, hogy felhívjuk az emberek, különösen a nők és a gyermekek figyelmét a kalciumbevitel fontosságára, a Nemzetközi Tejszövetség 1957-ben május utolsó keddjét nevezte ki, az ENSZ Mezőgazdasági és Élelmezési Világszervezete (FAO) 2001-től pedig már konkrét dátumot, a június 1-jét jelölte meg a Tej Világnapjának.

A tej és a tejtermékek a legértékesebb élelmiszereink közé tartoznak, mert tartalmazzák mindazokat az anyagokat, amelyek a szervezet felépítéséhez és életben tartásához szükségesek. Ezekben a termékekben a tápanyagok könnyen emészthető alakban, az egészséges táplálkozáshoz szükséges kedvező arányban találhatók meg.

A tej az emberiség egyik legfontosabb alapélelmiszere. A gyerekek számára különösen fontos a tej, mert tartalmaz majdnem mindent, amire a fejlődésük során szükségük lehet: zsírokat, szénhidrátot, fehérjéket, vitaminokat és ásványi anyagokat.

A 2018. évi rendezvény központi eleme az elmúlt évekhez hasonlóan a 'Tejszív' logó volt, mely egyre több hazai eredetű tejen és tejterméken megtalálható: egyszerre fejez ki érzelmeket és értékeket.

A program üzenete a gyermekekhez, a fiatal generációhoz szól, hangsúlyozva az egészséges életmód és a tejfogyasztás kapcsolatát. Az ünnepségen a kormányzati, szakmai szervezetek mellett több száz kisiskolás, valamint a Tejszív kampány nagykövetei Kapás Boglárka és Kenderesi Tamás olimpiai bronzérmes úszók is részt vettek. Olimpikonjaink szívügyüknek érzik a hazai tej- és tejtermék fogyasztás népszerűsítését, ezért személyes jelenlétükkel a Tej Világnapján is támogatták a hazai tejfogyasztás ösztönzését.

Folytatás az első oldalról.

A Tej Világnapja alkalmából rendezett fesztiválon nem csupán hasznos, a tej pozitív élettani hatásaival kapcsolatos információkkal, hanem színes programokkal és edukációs játékokkal is készült a Tej Termék-tanács.

Tejkamion

A rendezvényen tiszteletét tette a Termék-tanács által 2017 őszén, kifejezetten edukációs céllal kialakított Tejkamion is, mely 2017. évben országszerte 75 állomáson, 2018 évben – részben az AMC támogatásával – 81 helyszínen, több mint 15 000 diák és pedagógusai számára mutatja be a tej- és tejtermékfogyasztás pozitív hatásait, illetve az egészségtudatos táplálkozás előnyeit.

„Álmaim tejesdoboz” rajzverseny

A Termék-tanács és a Tetra Pak Zrt. rajzversenyt hirdetett a fesztiválon résztvevő diákok számára „Álmaim tejesdoboz” címmel. A verseny során a helyszínen a pályázó gyermekek egy valódi, de dekorálatlan (fehér)

tejesdoboz általuk megálmodott grafikai tervét készíthették el, a 'Tej', a „Tejszív logó” és a sport/egészség/környezetvédelem témakörök egyikének figyelembevételével.

Gladiátor Run - csapatverseny

A két csapatkapitány, Kapás Boglárka és Kenderesi Tamás vezetésével ügyességi játékok során mérhették össze erejüket a gyermekek. A jó hangulatú, izgalmas és szoros versenyt végül Bogi csapata, a Bleyer Jakab Általános Iskola kisdíákjai nyerték.

Fesztiváljátékok

A rendezvényen számos izgalmas játékkal készült a Terméktanács, a kisebbek a kézműves sátorban készíthettek különböző tejes ajándékokat, a bátrabbak

kipróbálhatták a szörf szimulátort, de az óriás csocsóasztal is nagy sikert aratott.

A rendezvény moderátora Petúr András sportriporter volt.

A Tej Világnapi rendezvényen célunk volt egy olyan fesztivál létrehozása, amely egyszerre edukál, a gyermekek aktív részvételét lehetővé teszi és szórakoztat. A rendezvénnyel célunk volt a gyermekek több, gyakoribb és tudatosabb tej és tejtermék fogyasztásra ösztönzése, a gyermekek, a fiatalok tej és tejtermék fogyasztásra motiváló nevelésének támogatása, segítségnyújtás az egészségtudatos táplálkozás kialakításában a tej és tejtermékek fogyasztásának megszerettetésével, valamint a tejtermékek sokféleségének és egészséges táplálkozásban betöltött szerepének bemutatásával.

SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ

„Az utóbbi években több krízisen esett át a tejágazat, de támogatáspolitikai eszközökkel és a termékpálya szereplőinek összefogásával nem csak sikerült megvédeni a hazai tejtermelést, de érdemben növelni is lehetett a hazai tejelő tehén állományt, illetve a tejtermelést” – mondta el a Tej Világnapja alkalmából az Agrárminisztérium mezőgazdaságért felelős államtitkára. **Dr. Feldman Zsolt** hozzátette: „a szakminisztérium számára kiemelten fontos az iskolatej program, amelynek keretében több mint 400 ezer kisdíák kap hat egyre bővülő kínálatban tejet, illetve tejterméket. A minőségi, hazai tejtermékek népszerűsítését segíti az Agrárminisztérium, az Agrármarketing Centrum és Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács közös programja is.”

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács elnöke szerint a szakmai tömörülés legfőbb célja, hogy az ország bármely pontján elérhető legyen a jó minőségű, friss hazai tej. **Mélykúti Tibor** szerint a Tej Világnapja és az azt övező széleskörű szakmai együttműködések elősegítik az ágazat fejlődését, a kormányzati támogatások pedig lehetővé teszik, hogy mind innovációs, mind gazdasági értelemben versenyképes lehessen a szektor.

Gyórfy Balázs, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke köszöntőjében kiemelte: a köztestület továbbra is támogatja a Terméktanács kedvezményes ÁFA-kulcs kiterjesztésére irányuló javaslatát valamennyi fogyasztói tejre, különös tekintettel az UHT-tejre. Ez ugyanis a termelőknek, a feldolgozónak és a fogyasztóknak is érdeke, emellett komoly lépést jelentene a feketegazdaság elleni küzdelemben.

„A legfőbb filozófiánk a partnerség. Partnerség a szakmai szervezetekkel, az államigazgatással és az ügyfelekkel” – hangsúlyozta **dr. Kondra Laura**, a Magyar Államkincstár elnökhelyettese, utalva arra, hogy a

világnapot megnyitó sajtótájékoztató előtt Mélykúti Tibor a Terméktanács elnöke, valamint a Mészáros József, a Magyar Államkincstár elnöke együttműködési megállapodást írt alá. Hozzátette: „ez a dokumentum nem pusztán formalitás, hiszen többek között az ügyfelek jogainak képviselésére, vagy a tejágazati támogatók jogszabályi háttérének tisztázására konkrétumokat is meghatároztak a felek.”

Marczinkó Zoltán, a Pénzügyminisztérium helyettes államtitkára a feldolgozóipar erősödését emelte ki beszédében. Mint elmondta, „a hamarosan a Kormány elé kerülő Élelmiszergazdasági Stratégia is azt a célt szolgálja, hogy a közel 150 ezer embernek munkát adó élelmiszerágazat biztos megélhetést jelentsen. A stratégia külön passzust szentel a tejágazat fejlesztési irányainak is.”

Dr. Pleva György, a NÉBIH Élelmiszer és Takarmánybiztonsági Igazgatóságának igazgatója az élelmiszerbiztonság szerepét hangsúlyozta. Köztudott, hogy a tejtermékek könnyen romló árunak számítanak a nyári melegben, a NÉBIH ebben az időszakban több ezer ellenőrzést végez azért, hogy a boltok polcaira, az éttermekbe és a közétkeztetésbe csak megbízható termékek kerüljenek. „Nagy örömről számolunk, hogy a Nemzeti Alaptanterv ma már foglalkozik az élelmiszerbiztonsággal

témakörével is, ennek során számtalan ismertető előadásra sor kerül. A NÉBIH fontos szerepet vállal az iskolatej programban is és a Tej Terméktanácsal szoros együttműködésben arra is törekszünk, hogy a tejágazatban esetenként megjelenő tisztességtelen forgalmazási magatartást visszaszorítsuk” – tette hozzá.

A 2018. február 1 és május 31. között zajló Tejszív kampány lebonyolítását szervező Agrármarketing Centrum ügyvezetője, **Daróczi László** kifejtette: „az Agrármarketing Centrum közel négy hónapon át folytatott intenzív médiakampányt, melynek során számtalan marketing eszközzel, például nyomtatott, online és közterületi hirdetésekkel, PR cikkekkel, televíziós és rádiós interjúkkal hívta fel a figyelmet a tejfogyasztás fontosságára”. Az ügyvezető szerint legalább napi fél liter tejet kellene fogyasztani egy egészséges embernek ahhoz, hogy fedezze a szervezet kalcium és D-vitamin igényét. Daróczi László elmondta: „a kampány

részeként valósult meg a Tej Útja roadshow is, ennek jegyében az úgynevezett „Tejkamion” mintegy 30 vidéki helyszínen, elsősorban iskolákba látogatott el és 4800 iskolához juttatta el tejfogyasztást ösztönző üzeneteit.”

Istvánfalvi Miklós, a Tej Terméktanács társelnöke elsősorban azt emelte ki, beszédében, hogy a fogyasztói

tudatosság gyerekkorban alakul ki, így különösen fontos, hogy ez a korosztály már ebben a korban megszeresse a tejtermékeket. A szakember szerint van mit bepótolni, hiszen „például a vajfogyasztás Magyarországon mindössze a harmada az Európai Unió átlagnak, a sajtfogyasztás pedig körülbelül a fele”.

Kenderesi Tamás, olimpiai bronzérmes és ifjúsági olimpiai bajnok úszónk nagy örömmel vállalta a Tej Nagykövet szerepét. „Úgy gondolom, hogy az elsődleges szocializációs környezet, azaz a család az, aki a legnagyobb felelősséggel tartozik a gyerekek egészséges táplálkozásért. Édesanyám például mindig odafigyelt arra, hogy a hűtőben nap mint nap legyen tej- és tejtermék. A családon kívül talán az iskolák azok, akiknek még elsődleges feladata az edukáció, éppen ezért örülök, hogy ma a Tej Világnapján több mint 200 gyerkőc ismerkedhet meg a tej fogyasztásának fontosságáról.”- árulta el, miért állt a kezdeményezés mellé.

Az esemény kapcsán **Kapás Boglárka**, olimpiai bronzérmes úszónk elmondta: „A tej- és tejtermékek fogyasztása kortól és nemtől függetlenül elengedhetetlen szempont a táplálkozásunkban, és bizony, ez alól azok sem kivételek, akik laktózérzékenyek. Magam is laktózérzékenyként élem a mindennapjaimat, és egyáltalán nem okoz gondot: ugyanúgy fogyasztok tejet és tejtermékeket – a reggeli tejeskávémról például soha nem tudnék lemondani – csak a laktózmentes változatot választom a boltok polcáról! Éppen ezért tartom fontosnak, hogy idén is a Tejszív kampány nagyköveteként állhatok a gyerekek elé a Tej Világnapján, hiszen ők jelentik az új generációt, nekik kell útmutatást adnunk az egészséges életmód kapcsán.”

A rendezvény a Községi Marketing Alap terhére került megvalósításra. Az Agrármarketing Centrum is támogatta a rendezvény megtartását.

MAGYAR ÁLLAMKINCSTÁR – TEJ TERMÉKTANÁCS EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS

Együttműködési megállapodást kötött a Magyar Államkincstár és a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács. A megállapodást Mészáros József, a Magyar Államkincstár elnöke és Mélykuti Tibor, a Terméktanács elnöke írta alá.

Az aláíró Felek a tejágazati támogatások minél hatékonyabb, a jogszabályi előírásoknak megfelelő, az arra jogosult ügyfelek részére határidőben történő kifizetése, az ügyféli jogok előmozdítása, a jogszabályi keretek között az ügyfelekkel való partneri viszony kialakítása érdekében írásban is rögzítették az együttműködés feltételeit és kereteit. A Felek közreműködnek a vonatkozó jogszabályi környezet kialakításában, feladatellátásuk során együttműködnek, ezekkel is biztosítva a magyar tejágazat felzárkózásának uniós és hazai forrásokban rejlő lehetőségeit. A felek egyeztetik kommunikációs tevékenységüket is.

A Terméktanács vállalta, hogy a Kincstár hivatali tevékenységének támogatása céljából a tejágazatban zajló piaci folyamatokról, tendenciákról, trendekről rendszeresen tájékoztatást küld, valamint külön kérés esetén szakmai előadást tart, szakmai ismereteivel támogatja és segíti a Kincstár tevékenységét. A Kincstár – többek között a – hazai és az Uniós megvalósult támogatás kifizetésekről rendszeres tájékoztatást küld a Terméktanács részére, tájékoztatja a Terméktanácsot a nyilvánosság számára közölni szánt kifizetési ütemezésekről.

K&H BANK – TEJ TERMÉKTANÁCS ÚJBÓLI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Megújította együttműködési megállapodását a K&H Bank és a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács. Az újabb három évre szóló szerződés értelmében a K&H kiemelt pártoló tagként – többek között – tanácskozási joggal vehet részt a szervezet eseményein, továbbá rendszeres kétoldalú egyeztetések megszervezésével támogatja annak eredményes működését és céljainak elérését.

A K&H 2012 óta kiemelt pártoló tagja a Terméktanácsnak. A korábbi, határozott időtartamra szóló megállapodás újbóli aláírására, ezáltal az együttműködés megerősítésére került sor Budapesten. A megállapodást Mélykuti Tibor, a Terméktanács elnöke és Tresó István, a K&H Agrárüzletág ügyvezető igazgatója írta alá.

„A tejágazatnak az elmúlt hat évben számos kihívással kellett szembenéznie. Ilyen volt például az orosz embargó, a felvásárlási ár és a mennyiség ciklikus változása, a csupán részlegesen megvalósuló áfacsökkenés és az olcsó import tömegtermékek elterjedése.

Mindebből jól látszik, hogy mi mindennel kellett és kell jelenleg is megküzdenie az ágazatnak” – mondta el Mélykuti Tibor, a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács elnöke. „Ezért is fontosak számunkra az ilyen szakmai együttműködések, hiszen úgy gondoljuk, ezek révén juthat előrébb az ágazat.

A mögöttünk álló nehéz évek ellenére nemcsak fennmaradt, de növekedni is tudott a hazai tejtermelés. Emellett elindultak az ágazaton belül az ipari fejlesztések és a többirányú összefogások, amelyek eredményeként a belföldi értékesítés, az árbevétel és a kapacitás is erősödött a feldolgozóknál” – mutatott rá az együttműködés fontosságára Mélykuti Tibor.

„A K&H Bank büszke arra, hogy a kezdetek óta aktív és elkötelezett partnere a mezőgazdasági szektornak. Az agrárcégek valódi partnerének tekintjük magunkat,

ami azt jelenti, hogy együtt gondolkodunk az ügyfeleinkkel, hogy a legjobb pénzügyi megoldást kínáljuk számukra. Ennek feltétele, hogy ne csak az adott céget, hanem az egész ágazat helyzetét mélyebben ismerjük. Ebben nyújt segítséget számunkra, hogy szoros együttműködést alakítunk ki a meghatározó szakmai érdekcsoportokkal, mint az agrárágazat kezdetektől egyik legjelentősebb szervezetével, a Tej Terméktanácsal” – hangsúlyozta a megállapodás aláírásakor Tresó István.

Mélykúti Tibor elmondta, hogy a piaci szereplőkkel, így a K&H-val kötött kiemelt partneri megállapodás is támogatást nyújt abban, hogy a szervezet előtt álló feladatokat hatékonyabban lehessen megvalósítani. Ilyen teendő például a feldolgozóipari háttér erősítésével a hazai élelmiszeripar erősítése, a tejtermelői kiszámíthatóság, a piaci kilengések tompítása, az összefogás, legyen az vertikális vagy horizontális. A 2017 januárjában bevezetett áfacsökkenés a nyers és a friss tejre vonatkozott, azonban első lépésben ezt ki kellene terjeszteni az UHT és ESL tejekre is. A fejlesztések megvalósulásával a feldolgozott termékek mindig magasabb hozzáadott értéket képviselnek, így a cégek eredményességéhez és a nemzetgazdasági termeléshez is nagyobb mértékben tudna hozzájárulni az agrárium.

TEJ TERMÉKTANÁCS KÜLDÖTT KÖZGYŰLÉS

2018. május 24-én tartotta éves rendes Küldött Közgyűlését a Tej Terméktanács. Az ülésen elfogadásra került a Terméktanács előző évben végzett munkájáról készült szakmai beszámoló. Harcz Zoltán ügyvezető igazgató a beszámoló ismertetése kapcsán elmondta, az anyag összeállításánál idén is arra törekedtünk, hogy mind a szervezeti, mint a szakmai munka részletesen megismerhető legyen, továbbá bemutatásra került benne a Terméktanács marketing tevékenysége és a nemzetközi, valamint hazai tejpiac alakulása is.

A Küldött Közgyűlésen elfogadásra került a szakmai beszámoló mellett az elmúlt évi gazdálkodásról szóló pénzügyi beszámoló, az Ellenőrző Bizottság jelentése, a könyvvizsgáló jelentése, valamint a 2018. évi költségvetési terv is.

Az elmúlt évi tisztújító választások során megalakult Elnökség soraiban személyi változások történtek, így a Küldött Közgyűlés eleget téve kizárólagos hatáskörének, három új elnökségi tagot delegált a testületbe. Balázs Ildikó (Auchan Magyarország Kft.) mellett Sallai Attilát (Naszálytej Zrt.) és

Volosinovszki Jánost (Nádudvari Élelmiszer Kft.) választotta meg a Küldött Közgyűlés az Elnökség tagjává.

A 2018/2019. „KVÓTAÉVRE” PROGNOSTIZÁLT NYERSTEJ ALAPÁR NEGYEDÉVES KORREKCIÓJA

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Elnöksége 2018. július 5-i ülésén úgy döntött, hogy a 2018. április 1. napjától 2019. március 31. napjáig tartó időszakra az alapár éves átlagára – 2018. április 3-i ülésén – meghatározott 95 Ft/kg-os prognózist nem módosítja.

Az Elnökség a „kvótaév” második negyedévében (2018. július-szeptember) 92 Ft/kg átlag alapár alakulást jelez előre.

REGIONÁLIS TAGGYŰLÉSEK, TAGOZATI ÜLÉSEK

A Tej Terméktanács a tagok véleményének és javaslatainak jobb megismerése, valamint a tagok jobb tájékoztatása érdekében Regionális Taggyűléseket szervez. A Regionális Taggyűlések alapvetően szakmai, konzultatív, fórum jellegű rendezvények, melyeket évente legalább egyszer meg kell tartani. 2018 tavaszán ismét 6 helyszínen szerveztük meg taggyűléseinket (Kaposvár, Demjén Székesfehérvár, Mihályi, Derecske, Hódmezővásárhely).

Fentieken túl az elmúlt évi Alapszabály módosítás során létrehozott Tagozatok is üléseztek. A Tagozatok a Tej Terméktanács küldötteinek tevékenység-típus szerint szerveződő javaslattevő és véleményező testületei, így mindhárom Tagozat (Termelői, Feldolgozó, Kereskedői) megtartotta ülését ez év tavaszán.

Az Alapszabály értelmében a Küldött Közgyűlés, az Elnökség és a Titkárság munkája során figyelembe veszi a Regionális Taggyűléseken és Tagozatok ülésein elhangzott és támogatott véleményeket, javaslatokat, hozzászólásokat.

A legfontosabb elhangzott javaslatok az alábbiak voltak:

- termelő-feldolgozó közötti kötelező szerződések elvének megfelelően, a szerződéses kötelelem kiterjesztése a feldolgozó-kereskedő viszonylatra is,
- termelő-feldolgozó közötti kötelező szerződés minták ajánlasként történő terméktanácsai közzététele,

- javaslat: az átláthatóság érdekében a feldolgozók tevé-
gyék közzé az általuk fizetett átlag tejárat,
- termelői szerveződések további elmélyítése,
- tej nagykereskedők regisztrációjáról/telephely en-
gedélyezéséről szóló rendelet,
- növényi italokról, imitátumokról megjelenő kom-
munikáció elleni határozott fellépés,
- „A Tagozatok jelölik az Elnökségi Tagokat a Kül-
dött Közgyűlés részére.” Az Alapszabály szerinti
„jelölés” fogalmának pontosítása/szabályozása,
- az ágazati marketing / kommunikáció fejlődési irá-
nya középtávon: GMO mentesség, karbonlábnym
mérés, környezetvédelem és/vagy a rövidellátási
lánc,
- import szója kiváltása a hazai tejelő tehén állomány
takarmányozásában,
- lejáratí idő közeli élelmiszerek adományozási sza-
bályozása,
- cukortartalom csökkentés,
- nyerstej beltartalom növelése, nyerstej felvásárlási
szerződésekben a beltartalom figyelembevétele,
- nyomonkövethetőség,
- közétkeztetés.

VÉGET ÉRT A TEJKAMION ORSZÁGJÁRÓ ROAD- SHOW-JA

2018. június 19-én befejezte országjáró turnéját a Tej Termék-
tanács edukációs tejkamionja. A „Tej
útja” elnevezésű roadshow során egyedülálló,
kifejezetten a gyermekek részére edukációs cél-
lal kialakított Tejkamionnal jártuk az országot és
2017. szeptembere óta 155 állomáson népszerű-
sítettük a hazai tejet és tejtermék fogyasztást. A
programnak köszönhetően közel 28 ezer gyermek
és oktatásukban résztvevő pedagógus számára
mutattuk be a tejtermékek sokszínűségét és po-
zítív élettani hatásait.

KÖZÖSSÉGI MARKETING ALAP BESZÁMOLÓ

A Tej Szakmaközi Szervezet és Termék-
tanácsnál mű-
ködő Közösségi Marketing Alapba történő befizetésről
szóló piacszerzési intézkedés kiterjesztéséről szóló
2/2015. (II. 6.) FM rendelet 4. § (2) bekezdése alapján
a szakmaközi szervezet minden év május 31-ig köteles
honlapján nyilvánosságra hozni beszámolóját a Kö-
zösségi Marketing Alap előző évi felhasználásáról.

A beszámoló megtekinthető a [http://tejtermek.hu/
kozossegi-marketing-alap](http://tejtermek.hu/kozossegi-marketing-alap) oldalon.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERIUM PÁLYÁZAT

Dr. Nagy István miniszter úr döntése alapján a Tej
Szakmaközi Szervezet és Termék-
tanács 1.000.000,- Ft
támogatást nyert a Földművelésügyi Minisztérium ag-
ráragazati szervezetek részére 2018 márciusában kiírt
pályázatán. A Termék-
tanács az elnyert támogatási ösz-
szeget a 2018 őszén megrendezésre kerülő Tejágazati
Konferencia szervezési és lebonyolítási költségeinek
fedezésére fordítja.

HATÓSÁGI BEJELENTÉSEK

A Tej Termék-
tanács 2018 II. negyedévében fo-
gyasztó megtévesztésére alkalmas jelölés, valamint
a Magyar Élelmiszerkönyv előírásainak vélelmezett
megsértése (tejzsír helyettesítése növényi zsírral)
miatt tett bejelentést a Nemzeti Élelmiszerlánc-biz-
tonsági Hivatal felé. A bejelentések kivizsgálása fo-
lyamatban van, lezárult ugyanakkor kettő korábbi
bejelentésünk. Mindkét esetben növényi alapú ter-
mékek fogyasztó megtévesztésére alkalmas jelölés-
se, illetve reklámozása tárgyban vált szükségessé a
bejelentés megtétele, és mindkét esetben a jogsértés

megállapításával zárult a vizsgálat. A hatóság a jogsértés megszüntetésére szólította fel az érintetteket, az egyik esetben pedig nemzetközi vonatkozás miatt az érintett EU tagállamok hatóságai részére is megküldte értesítését.

NÖVÉNYI „TEJEK/TEJTERMÉKEK”

Tekintettel az Európai Unió Bíróságának a növényi termékek megnevezésével kapcsolatban hozott ítéletére, a tehéntejjel és abból készült termékekkel szemben a növényi termékeket „tejként”, illetőleg egyéb „tejtermékként” népszerűsítő cikkek vonatkozásában folyamatosan figyelemmel követjük a különböző hírportálokat és a médiaszolgáltatókat minden esetben felszólítjuk a fogyasztók tisztességtelen tájékoztatását kimerítő magatartásuk megszüntetésére. 2018 II. negyedévében még mindig számos hírportál jelentetett meg a bírósági ítélettel ellentétes cikket, felszólító leveleink hatására a legtöbb esetben javításra, esetleg törlésre került az adott cikk.

A TEJÁGAZAT SZERKEZETÁTALAKÍTÁSÁT KÍSÉRŐ ÁLLATJÓLÉTI TÁMOGATÁS – TÁJÉKOZTATÓ

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács – egyeztetve az Agrárminisztériummal, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatallal és a Magyar Államkincstárral – az alábbi tájékoztatást adja a tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatással kapcsolatosan (VP3-14.1.1-16).

A támogatás igénylés és lehívhatóság egyik alapvető feltétele, hogy a Tenyészet Információs Rendszerben (TIR) szarvasmarhatartó tenyészetként nyilvántartott és valamennyi, a tenyészet összes tartási helyén tartott szarvasmarha – melyet a közösségi jogszabályok szerint azonosítottak és nyilvántartanak – a helyszínen fellelhető és megtalálható legyen, továbbá az Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszerben bejelentett adatoknak meg kell egyeznie a tartó által vezetett állomány-nyilvántartás adataival.

A tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás minél zökkenőmentesebb és gyorsabb kifizetése, az esetleges félreértések tisztázása és a lehetséges problémák megoldása érdekében az alábbi három problémakörre hívjuk fel a Tisztelt Tagság figyelmét:

Kapacitásbővítés bejelentése

A Tenyészet Információs Rendszer bizonylatainak használatakor a Tartási hely kapacitásának bejelentése

a tartással együtt a 2152 - Tartási hely és tartás bejelentő lapon vagy a 2153 - Tartási hely és tartás módosító lapon történik. A kapacitások bejelentése kötelező. Tartási hely kapacitásának módosítása a 2153 - Tartási hely és tartás módosító lapon történik. A bizonylatok és kitöltési útmutatóik a <http://www.enar.hu/> oldalról tölthetőek le a TIR menüpont alatt.

A Tartási hely kapacitásának bejelentésekor fontos, hogy nem a növekményt, tehát nem a változást kell feltüntetni, hanem a mindenkor tényleges megnövelt számot, azaz a ténylegesen kialakult kapacitást. Mindig az utolsó bejelentett kapacitás számít adatnak. Az adatok a programba belépve ellenőrizhetők le, és ha valakinél nem jó a kapacitásadat, akkor a tényleges, valós kapacitásadatot be tudja írni. Az adatok nem törölődnek, hanem felülíródnak.

Fontos, hogy mindenki ellenőrizze rögzített adatait, azért, hogy abban a végső bejelentett adat szerepeljen. Nézzék meg azt is, hogy mikortól nem a megfelelő adat szerepel a TIR-ben.

Ellenőrizték az adatbázist a támogatási kérelem benyújtásának napjára és a kifizetési kérelem esetében a kötelezettségvállalási időszak minden napjára.

Az ellenőrzés legegyszerűbb módja a webENAR-on történő lekérdezés, ahol az aznapi aktuális adatokat tartalmazó 1350-es Tenyészet Igazoló Lap letölthető. A webENAR a tartók és/vagy meghatalmazottjaik számára a NÉBIH portálján keresztül érhető el az alábbi linken: <https://upr.nebih.gov.hu/>. A 1350-es Tenyészet Igazoló Lap szintén elérhető elektronikus formátumban a www.enar.hu oldal regisztrált partnerei részére.

Tartási hely bejelentése (amennyiben egy tartási helyen több tenyészet is található)

A tartási hely a TIR rendelet (a tartási helyek, a tenyészetek és ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007.(X.18.) FVM rendelet) 2. § 15. pontja szerinti létesítmény, építmény vagy hely.

A tartási helyek bejelentése során figyelembe kell venni, hogy ha ugyanazon a tartási helyen egyidejűleg többen végeznek állattartást, akkor, ha egy állattartó kapacitásbővítést jelent be/módosít, azzal a többi állattartó adata is módosul. Ennek oka, hogy a TIR a tartási hely egésze tekintetében rögzíti a kapacitás adatokat, tehát állattartónként nincsen külön-külön kapacitás adat nyilvántartva.

Az előbbiekből következően valamely állattartó hibás kapacitás adat bejelentése ugyanazon tartási hely többi állattartója esetében hátrányosan érintheti a benyújtott támogatási- illetve kifizetési kérelemnek elbírálását.

Ezért fontos, hogy ismételten mindenki ellenőrizze a TIR-ben rögzített adatait. Fontos, hogy amennyiben történik egy kapacitás bejelentés egy tartó által, akkor az adott tartási helyre bejelentett többi tartót is értesítse az adott tartó erről a tényről.

Ismételt kérelem elutasítás következménye

Amennyiben egy állattartó esetében az állattartó vagy egy másik állattartó által történt hibás adatszolgáltatás miatt a kedvezményezett nem felel meg az állatsűrűségi feltételeknek és ebből adódóan elutasításra kerül a kifizetési kérelem, úgy az adott évre nem kap támogatást. Fontos továbbá, hogy ha a támogatási időszak során ismételten elutasításra kerül a kifizetési kérelem, úgy a pályázati Felhívás 3.4.1. pont XII. Jogkövetkezmények 8. pontja alapján a támogatást igénylő támogatási jogosultsága megszűnik, és a már igénybe vett teljes támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetnie.

A TIR rendszer üzemeltetésének segítésére ügyfélszolgálati irodák működnek a megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóságokon, valamint az NÉBIH Állattenyésztési Igazgatóságán. A központi ügyfélszolgálati iroda postacíme:

NÉBIH, ENAR 1537 Budapest, Pf.: 397, telefonszáma: 06-1-336-90-50

Kérdéseket e-mailben is feltehetnek, az enarufsz@enar.hu, címen.

Jelen tájékoztató nem helyettesíti a jogszabályok és a vonatkozó pályázati felhívás részletes megismerését és az azokban foglalt kötelezettségek betartását.

NAK SAJTÓKÖZLEMÉNY

Januártól kiszorulhatnak az import UHT tejek a hazai boltokból

A várakozások szerint az ESL és az UHT tej áfájának csökkentésével gyakorlatilag eltűnhetnek az import UHT tejek a hazai boltok polcairól, így ezzel megszűnhet az áfacsalás egyik melegágya – hangzott el a

Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által szervezett tejággazati egyeztetésen.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) tejággazati egyeztetést tartott a tejtermelők, -feldolgozók, -kereskedők és a kiskereskedelmi áruházláncok képviselőinek részvételével 2018. július 5-én Budapesten.

Harcz Zoltán, a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács ügyvezető igazgatója beszámolójában elmondta: az elmúlt egy évben közel 3 százalékkal nőtt a tejfelvásárlás az Európai Unióban, Magyarországon ugyanebben az időszakban stagnálás mutatkozott. A nyers tej hazai felvásárlási ára 2017 eleje óta stabilan literenként 95 forint körül alakul. Ugyanakkor az utóbbi hetekben az európai piacokon tapasztalt áremelkedés és a forint gyengülése miatt egyre nő a nyomás a hazai feldolgozókon, hogy emeljék az átvételi árat. Ez, illetve a villamos energia, a gáz és az üzemanyagok drágulása pedig indokoltá teszi, hogy a feldolgozóipar is növelje a kereskedők felé az átadói árat – tette hozzá Harcz Zoltán. A friss tej tavalyi áfacsökkenése kapcsán elmondta: az intézkedés hatására csökkent a 1,5 százalékos zsírtartalmú UHT tejek hazai értékesítése, a friss tej eladások viszont növekedtek.

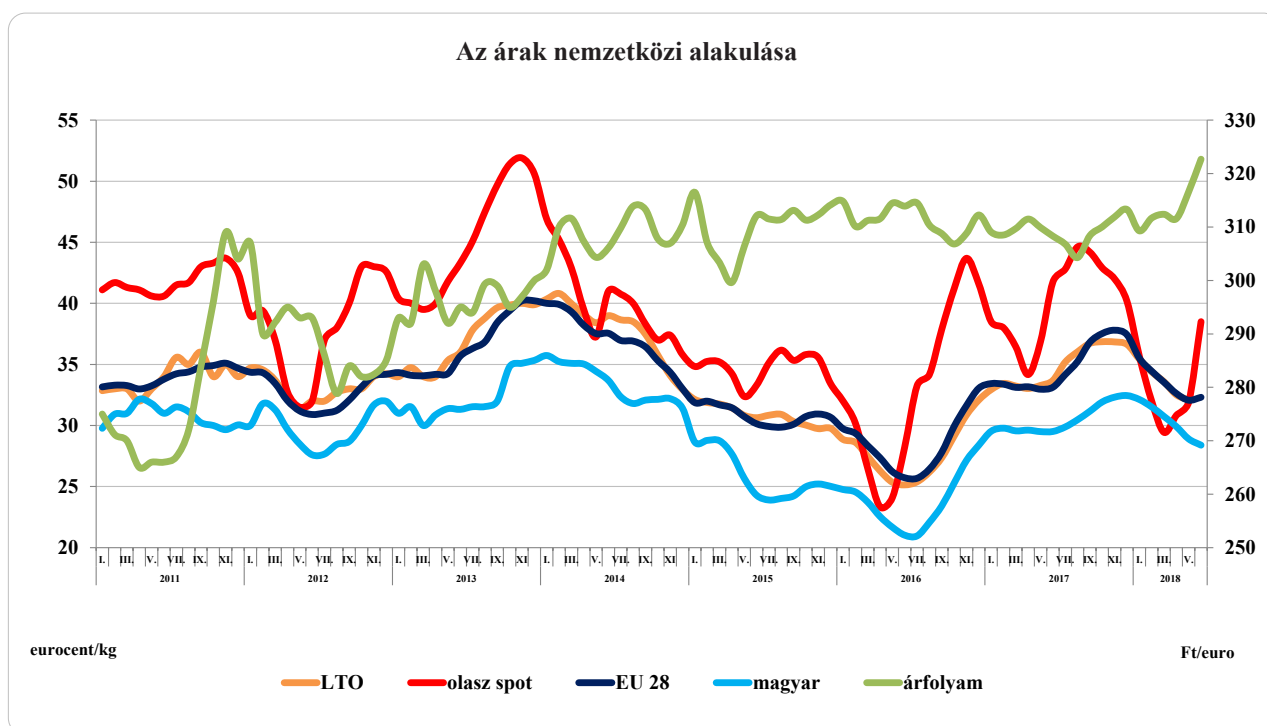
Feldman Zsolt, az Agrárminisztérium mezőgazdasággért felelős államtitkára elmondta: az Országgyűlésnek benyújtott adócsomagban szerepel az ESL és az UHT tej áfacsökkenése. Amennyiben a Parlament elfogadja a javaslatot, jövő januártól valamennyi folyadék tej az 5 százalékos áfakulcs alá tartozik majd. Az államtitkár hangsúlyozta: ettől azt várják, hogy kiszorulnak az import tejek a hazai kereskedelemről. A korábbi áfacsökkenések alkalmával a kiskereskedelmi láncok korrekt magatartást tanúsítottak, és az árcsökkenést teljes egészében továbbadták a vásárlóknak, ez jövő januárban a tejnél sem lehet másképp – tette hozzá Feldman Zsolt.

Az államtitkár ezen várakozását megerősítette Mélykúti Tibor, a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács elnöke is. Elmondta, hogy szervezetük 7 kiskereskedelmi láncsal kötött együttműködési megállapodást, és mindegyik vállalta, hogy az áfacsökkenést érvényesíti az eladási árakban.

Györffy Balázs, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke kifejtette: fontos mérföldkönek tekinthető a jövő januártól tervezett áfacsökkenés. A köztestület megalkulása óta szorgalmazza az alapvető élelmiszereknél az ÁFA 5 százalékra történő mérséklését. Az elnök reményét fejezte ki, hogy az eddigi tapasztalatokra alapozva folyamatosan újabb termékek kerülhetnek be a kedvezményes áfakörbe.

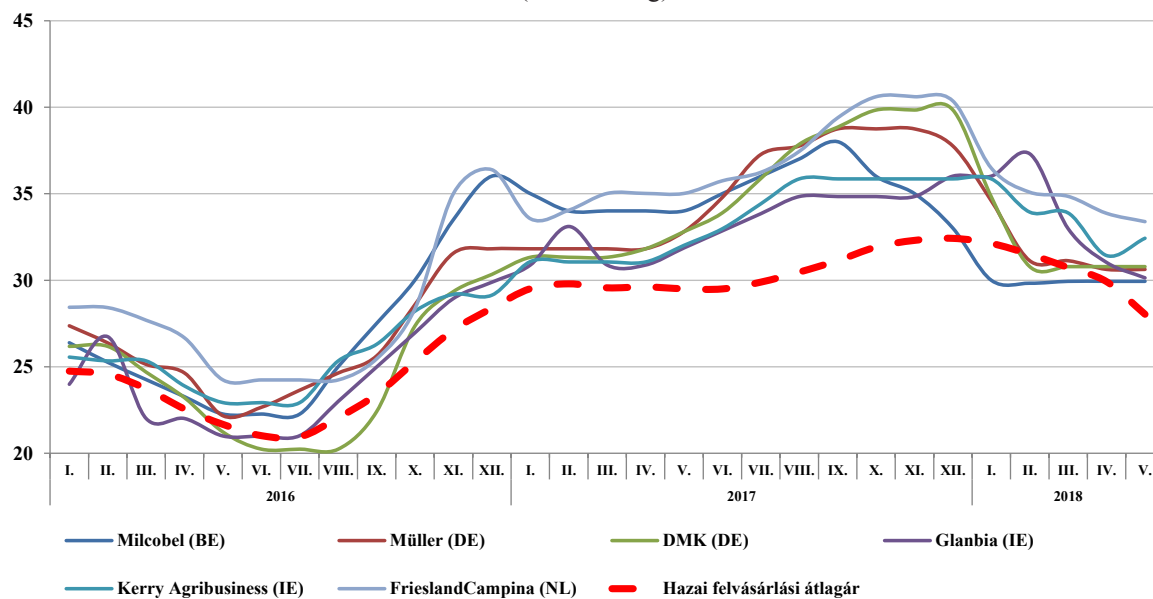
A nyerstej felvásárlási árát 2018 első negyedévében a nemzetközi és hazai piacon egyaránt jellemző csökkenő tendencia a tavaszi hónapokban is folytatódott, havi 2-3%-kal mérséklődtek az árak mind az EU-28, mind a magyarországi, mind a nagyobb nyugat-európai feldolgozók átlagárait vizsgálva. Az olaszországi spot piaci árak csaknem 20%-os zuhanás után április hónapban javulni kezdtek, az ekkor mért 5%-os emelkedést májusban hasonló mértékű, júniusban azonban már jelentősebb, 20%-ot meghaladó növekedés követett. A felvásárlási árakban ekkora mértékű javulás természetesen nem várható, de az EU Bizottság júniusra becsült uniós átlagára (32,31 eurocent/kg) már egy mérsékelt emelkedést vetít előre, amely ár azonban még mindig 2%-kal alacsonyabb az egy évvel korábbi árnál és 15%-kal marad el a tavalyi év legmagasabb (2017. novemberi) árától. A 2018. júniusi spot ár (38,50 eurocent/kg) a jelentős javulás ellenére is 8%-kal alacsonyabb az egy évvel korábbi, és 14%-kal az előző év legmagasabb (2017. augusztusi) árnál. Az LTO árfigyelésébe bevont nagyobb tejfeldolgozó vállalkozások felvásárlási áraiból számított átlagár dinamikában és árszintben is az EU átlagárához hasonlóan alakul, míg a hazai felvásárlási ár az uniós árszinttől átlagosan 10%-kal marad el.

*Forrás: MNB, LTO, Milk Market Observatory, Camera di Commercio Verona
Az adatok nem azonos beltartalomra vonatkoznak, de a tendenciák összehasonlíthatók.*

Az Európai Unió meghatározó tejfeldolgozóinak felvásárlási árait vizsgálva az árak folyamatos csökkenése, illetve stagnálása állapítható meg. A legnagyobb árcsökkentéseket az írországi tejfeldolgozó cégek lépték meg, habár május hónapban az ír Kerry Agribusiness egyedülként egy enyhe emelést hajtott végre. Ugyancsak mérséklődtek a holland FrieslandCampina árai a vizsgált időszakban. Összességében az érintett tejipari cégek 2018 májusában kifizetett felvásárlási árai 10-20%-kal voltak alacsonyabbak a 2017 év végi áraknál. A legnagyobb árcsökkentést a német DMK produkálta, 23%-kal. A hazai felvásárlási átlagár alakulásában drasztikus változás nem tapasztalható, a csökkenés azonban folyamatos, ezzel pedig a hazai ár ismét a legalacsonyabb lett a vizsgált árak között. A májusi ár 16%-kal marad el a hónapban a legmagasabb árat fizető FrieslandCampina, és 6%-kal a legalacsonyabb árat fizető belga Milcobel áráról.

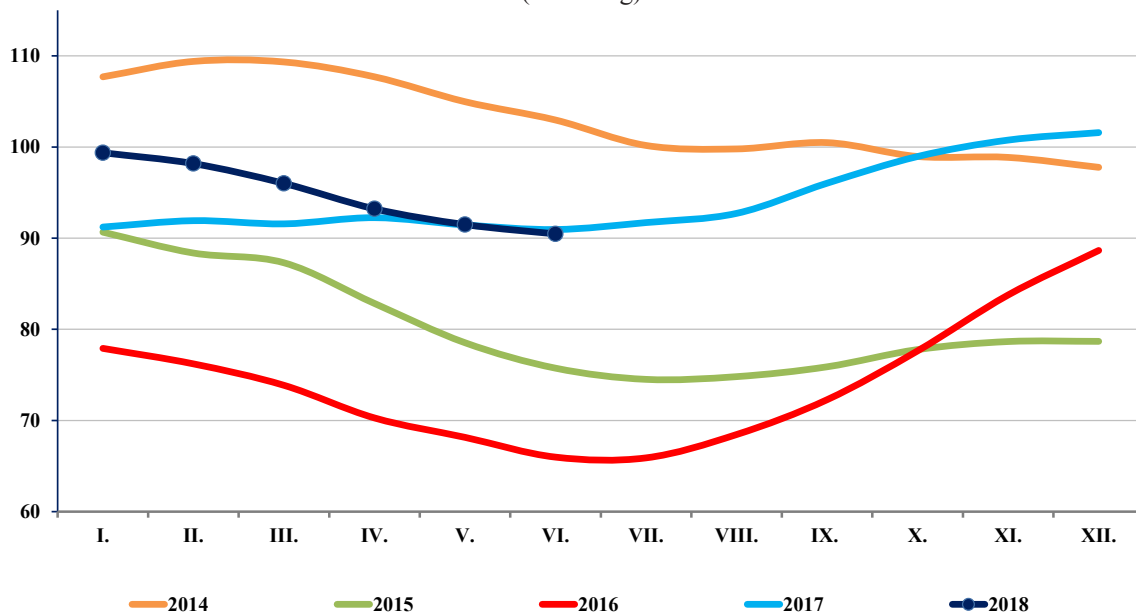
A nyerstej ára az EU meghatározó tejfeldolgozóinál
(Euro/100 kg)

*Forrás: LTO, www.milkprices.nl
Az árak 4,2% zsír- és 3,4% fehérjetartalomra vonatkoznak, ÁFA nélkül*

A nyerstej hazai felvásárlási ára 2018 első félévében habár mérsékelt módon, de tartósan csökken. A havi 1-2-3%-os csökkenés következtében a 2017 decemberére elért 101,58 Ft/kg ár 2018 júniusára 90,47 Ft/kg-ra csökkent. Ez az ár csaknem megegyezik az egy évvel korábbival, és 37%-kal haladja meg az elmúlt évek mélypontjának számító 2016. júliusi árat. Az aktuális piaci folyamatok a hazai felvásárlási árakban is éreztetik hatásukat, így a csökkenés megállása várható.

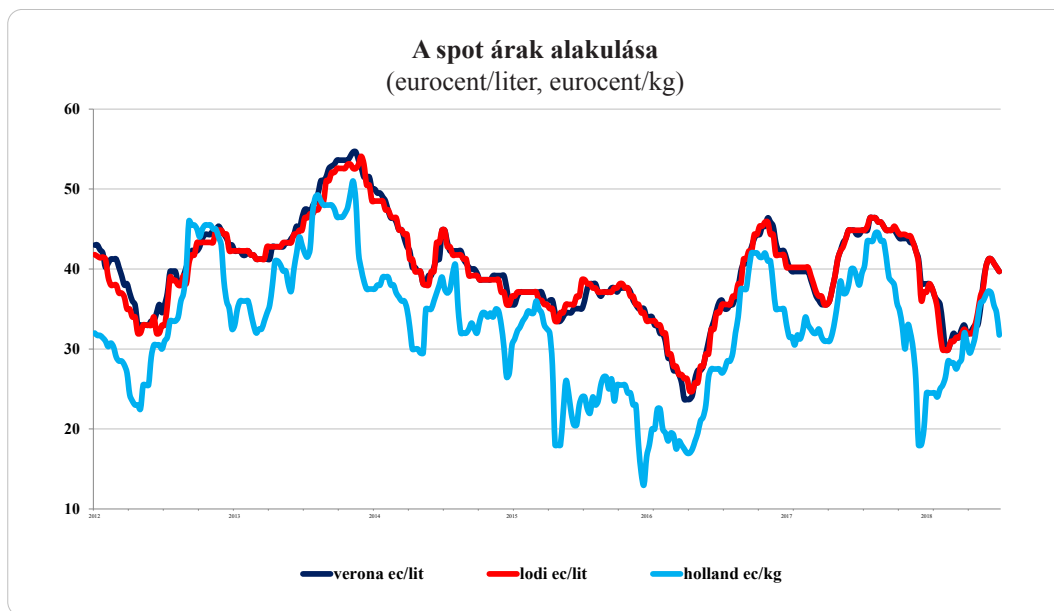
A nyerstej felvásárlási árának alakulása
(Ft/100 kg)

Forrás: AKI

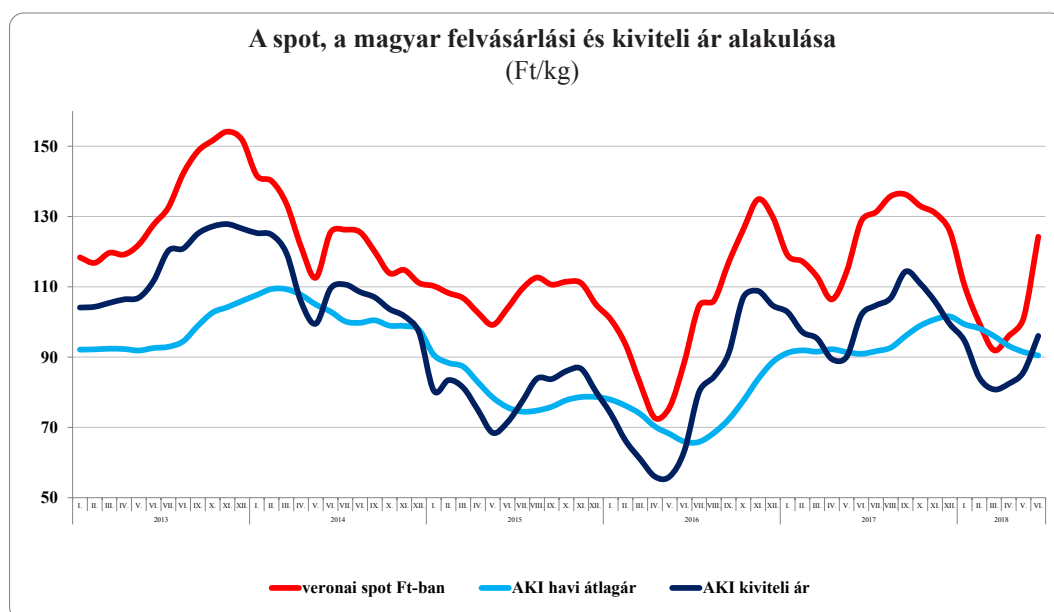

Az olasz spot árak 2018 márciusa óta tartó javulása folyamatos, május végétől pedig az emelkedés mértéke is megnőtt és júniusra az ár 2017 decembere óta először újra 40 eurocent fölé emelkedett. Habár a legfrissebb július eleji adatok ismét az árak enyhe mérséklődését mutatják, az így elért 39,69 eurocent/liter ár több mint 30%-kal haladja meg az idei év eddigi legalacsonyabb (2018. februári) árát. Az elmúlt év augusztusában mért legmagasabb (46,40 eurocent/liter) ártól azonban még mindig 15%-os az elmaradás. A holland spot árak javulása sokkal határozottabb, jóllehet az áresés is drasztikusabb volt. A 2017. nyár végi legmagasabb (44,50 eurocent/kg) árról 2017 decemberére 60%-kal, 18,00 eurocent/kg-ra zuhant az ár. Ezt követően a 2018. év 30%-os árjavulással vette kezdetét, és június közepére több mint 100%-ot erősödve 37,25 eurocent/kg áron elérte az idei maximumot. A júliusi adatok itt is csökkenést mutatnak, a július közepén mért 31,75 eurocent/kg ár ismét egy drasztikus, 15%-os áresést követően alakult ki.

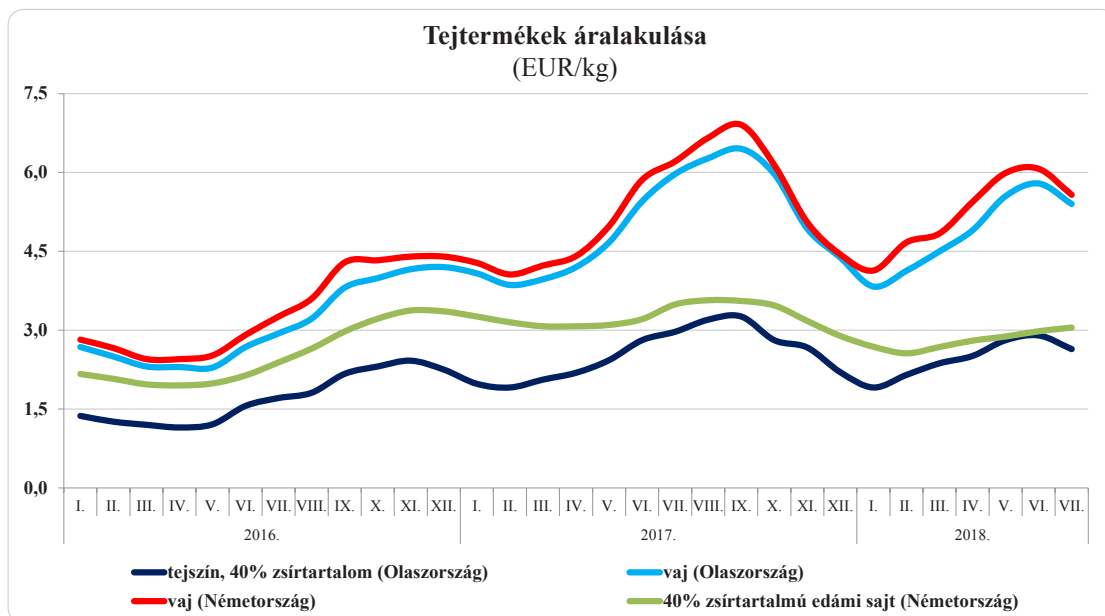
Forrás: CLAL

A piaci trendekre érzékenyebben reagáló hazai kiviteli árak alakulásában a spot árak trendje tükröződik vissza. Ahogy a spot árak április hónapban emelkedni kezdtek, úgy a hazai kiviteli ár is javulásnak indult, mértékében azonban elmaradva annak növekedésétől. Az emelkedés folyamatos, június hónapban kifejezetten jelentős, a spot áraknál 20, a hazai kiviteli áraknál 10%-ot meghaladó. Mindemellett a felvásárlási árak lassú ütemben, de tartósan süllyednek, miáltal 2017 decembere óta először 2018 júniusában a kiviteli ár (96,05 Ft/kg) újra a felvásárlási ár fölé emelkedett, az eltérés mértéke 6%. A hazai kiviteli árnak az olasz spot piaci ártól (forintban mérve) való elmaradása továbbra is 15% körüli, június hónapban azonban a 25%-ot is meghaladja, amelyben az árfolyam erős ingadozása is szerepet játszik.

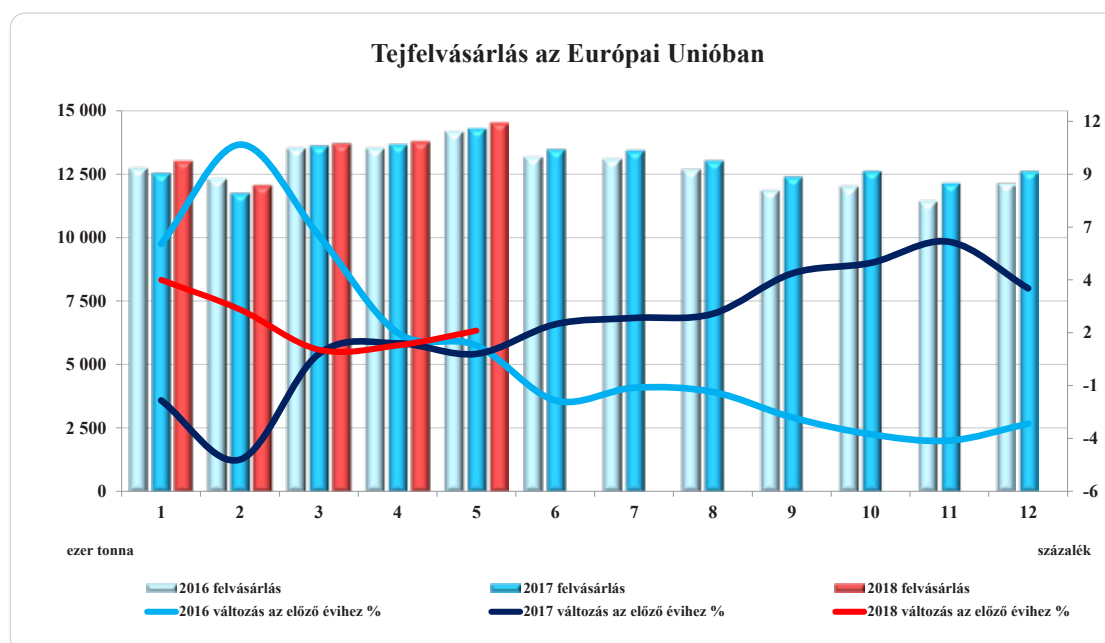
Forrás: AKI, Camera di Commercio Verona

A spot piaci árak mellett az egyes tejtermékek uniós átlagárainak alakulása is hatással van a hazai piaci folyamatokra, árakra. A tejszír alapú termékek (tejszín, vaj) árai jelentős emelkedésen mentek át az év során, az év eleji csökkenést március hónaptól tartós javulás követte, egészen júniusig. Július ugyanakkor áresést hozott, a csökkenés mértéke a 10%-ot közelíti. Összességében azonban ezen termékek árai 40-45%-ot emelkedtek 2018 januárja és júliusa között, mind az olasz, mind a német piacokon. Ugyancsak emelkedés mérhető a sajtok esetében, habár a növekedés mérsékelt, jellemzően 10% körüli, de nem is ért véget júliusban: a németországi sajt ára egy mérsékelt, 2%-os javulást mutat.

Forrás: CLAL

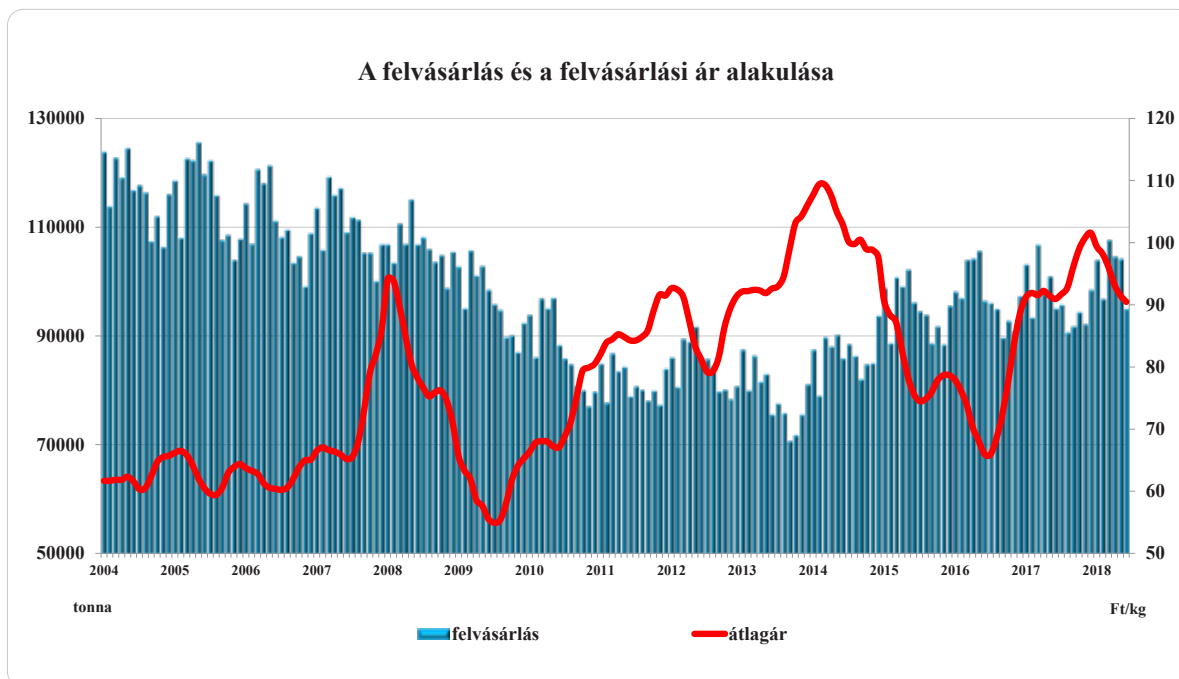
Az Európai Unió tejfelvásárlása 2017 márciusa óta folyamatosan az előző évi szint feletti, szeptembertől 2018 januárjáig a termelésnövekedés mértéke rendre meghaladta a 4%-ot. A növekedési ütem az ezt követő hónapokban kissé lelassult, de a májusi felvásárlás újra több mint 1,5%-kal haladja meg az egy évvel korábbi mennyiséget. Ennek következtében 2018 első 5 hónapjának felvásárlása összességében 2%-kal magasabb az előző év azonos időszakában felvásárolt mennyiségnél.

Forrás: CLAL

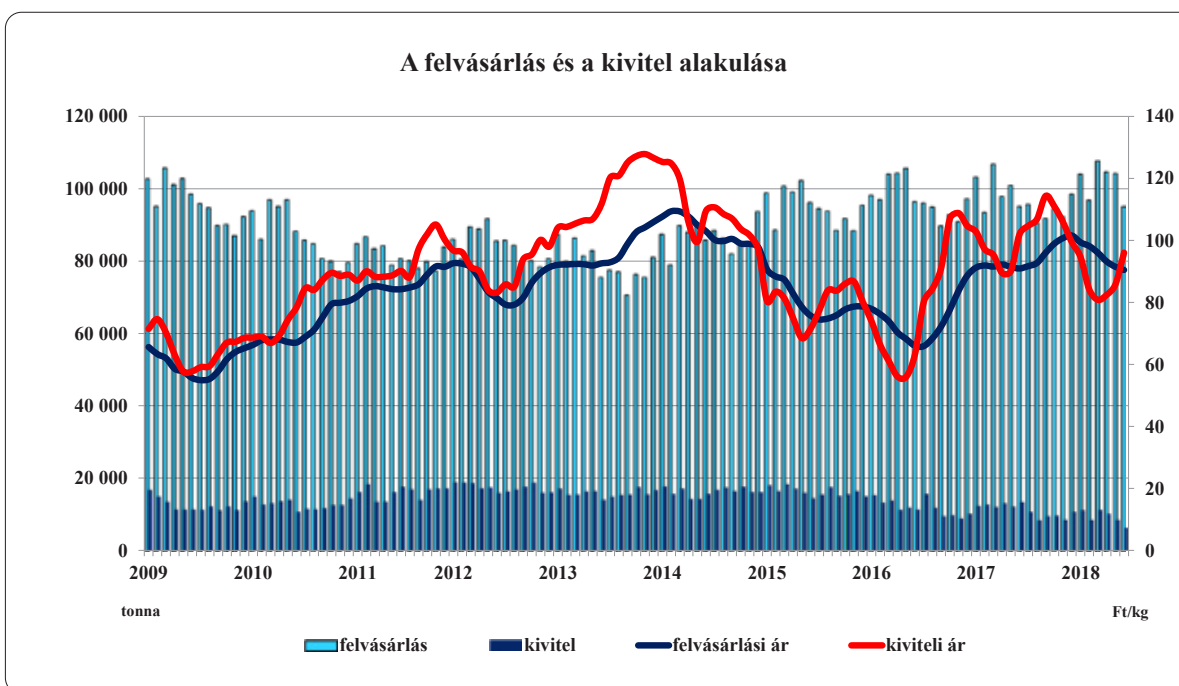

Magyarország felvásárlása 2018 első félévében az uniós átlagnál kissé nagyobb mértékben emelkedett, az első 5 hónap vonatkozásában 3, az első félév tekintetében pedig 2,5%-os a növekedés. A legnagyobb emelkedés április hónapban volt mérhető, amikor 7%-kal több tej került felvásárlásra az egy évvel korábbi mennyiséghez viszonyítva. Májusban a különbség 3%-ra mérséklődött, majd június hónap felvásárlása gyakorlatilag beállította a 2017. júniusi szintet. A 2018. évi trend összességében a korábbi évek trendjét követi.

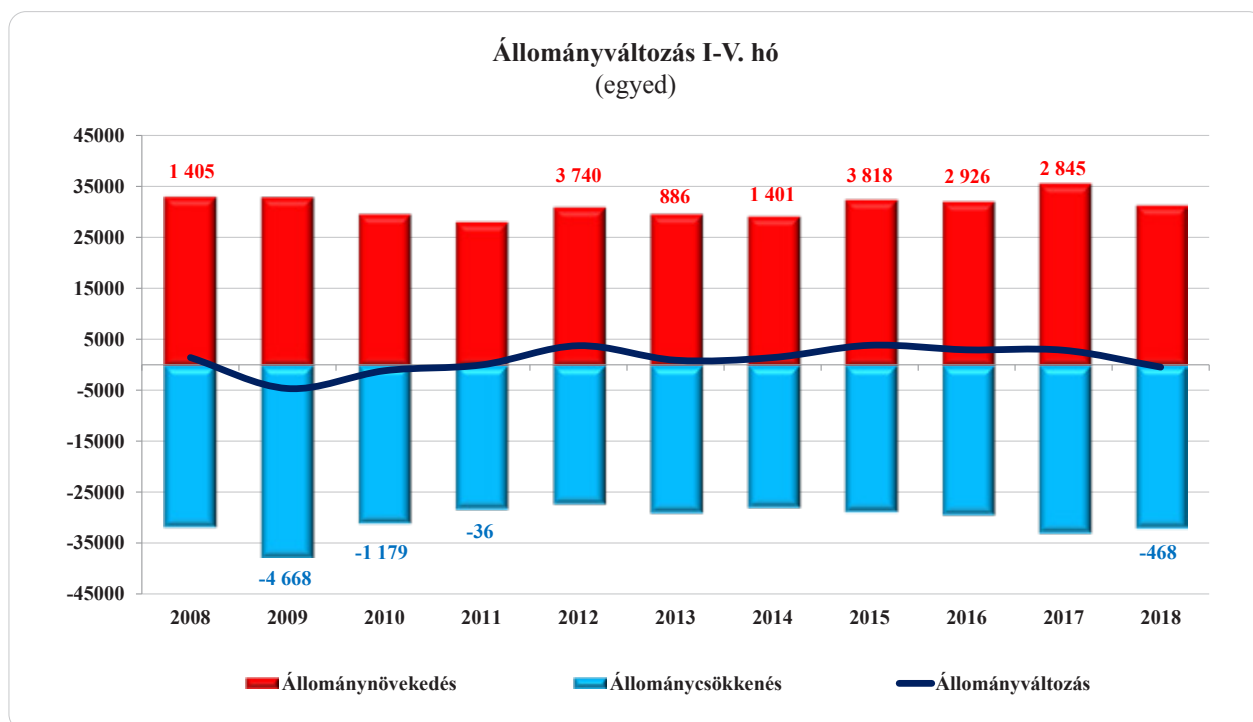
Forrás: AKI

A magyar tejpiac sajátosságaként számon tartott magas (15-20%) nyerstej kiviteli arány 2018. évre 10%-ra mérséklődött, május és június hónapban pedig még tovább, 8, illetve 7%-ra csökkent. 2018 második negyedévében tovább folytatódott az export mennyiségének csökkenése, szemben a felvásárolt mennyiségben tapasztalt emelkedéssel. A 2017 hasonló időszakának mennyiségi adataihoz viszonyítva a kivitt mennyiségeket, a csökkenés jelentős, 25%-os, míg a felvásárlási adatok 2,5%-os emelkedést mutatnak.

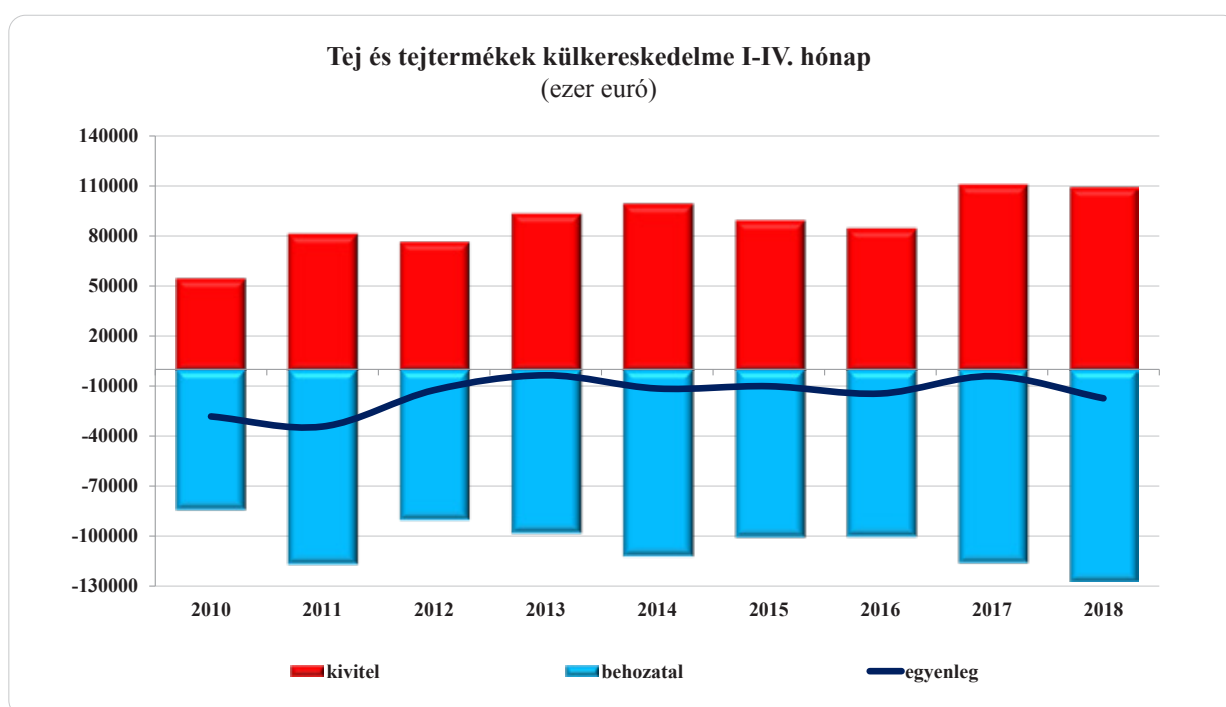
Forrás: AKI

Miután a tehénállomány 2017-ről 2018. évre újra normalizálódott, sőt mérsékelten (+1,5%) emelkedett is, az idei év első öt hónapjában egy enyhe (-0,3%) visszaesés tapasztalható. Mindez az üszővásárlások jelentős (-90%) csökkenésének köszönhető, amelyet az üszőbeállítások növekedése és a tehénkivágások csökkenése sem tudott kompenzálni.

Forrás: ÁT Kft.

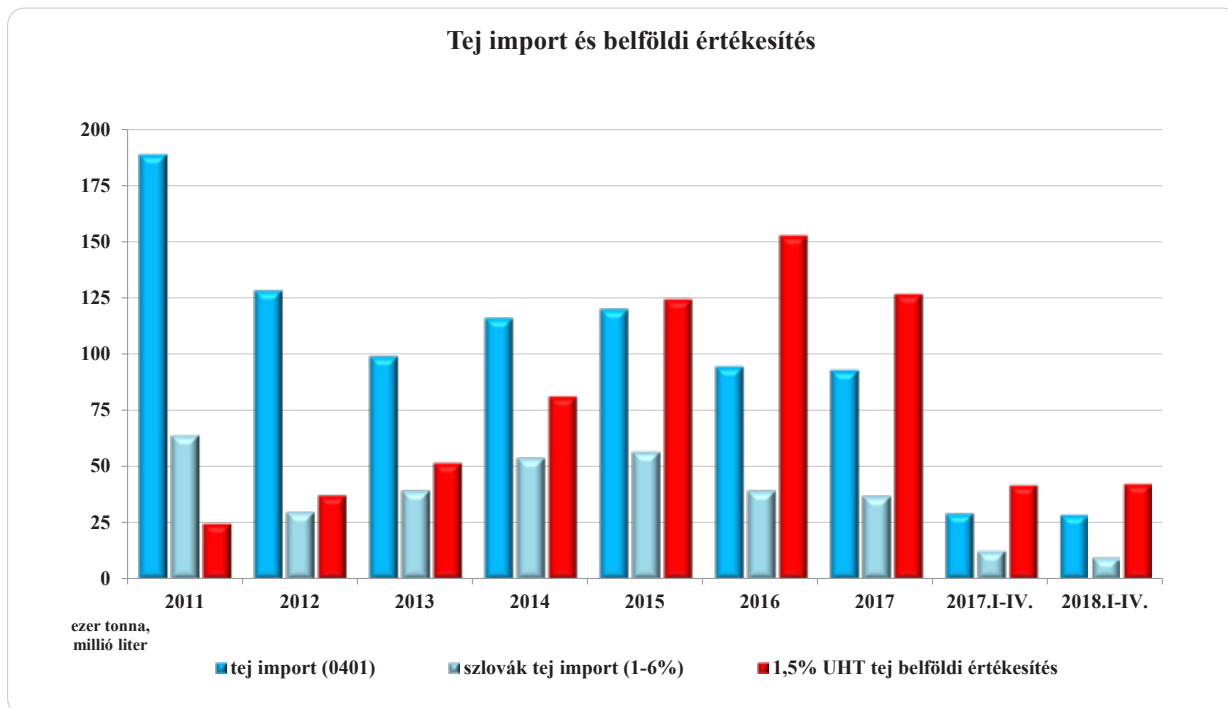
A tej és tejtermékek külkereskedelmében 2018 első négy hónapjában az export vonatkozásában kismértékű (-2%) csökkenés, míg az import tekintetében jelentősebb (+10%) növekedés következett be értékben kifejezve 2017 hasonló időszakához mérten. Az év első négy hónapjának adatait vizsgálva a 2018. évi import értéke az elmúlt évek vonatkozásában a legmagasabb, és az export is alig marad el az eddigi legmagasabb 2017. évi adattól. Az export és az import egymáshoz viszonyított aránya ugyanakkor romlott, 15%-kal magasabb értékben importáltunk tejterméket, mint amennyi exportra került.

Forrás: KSH

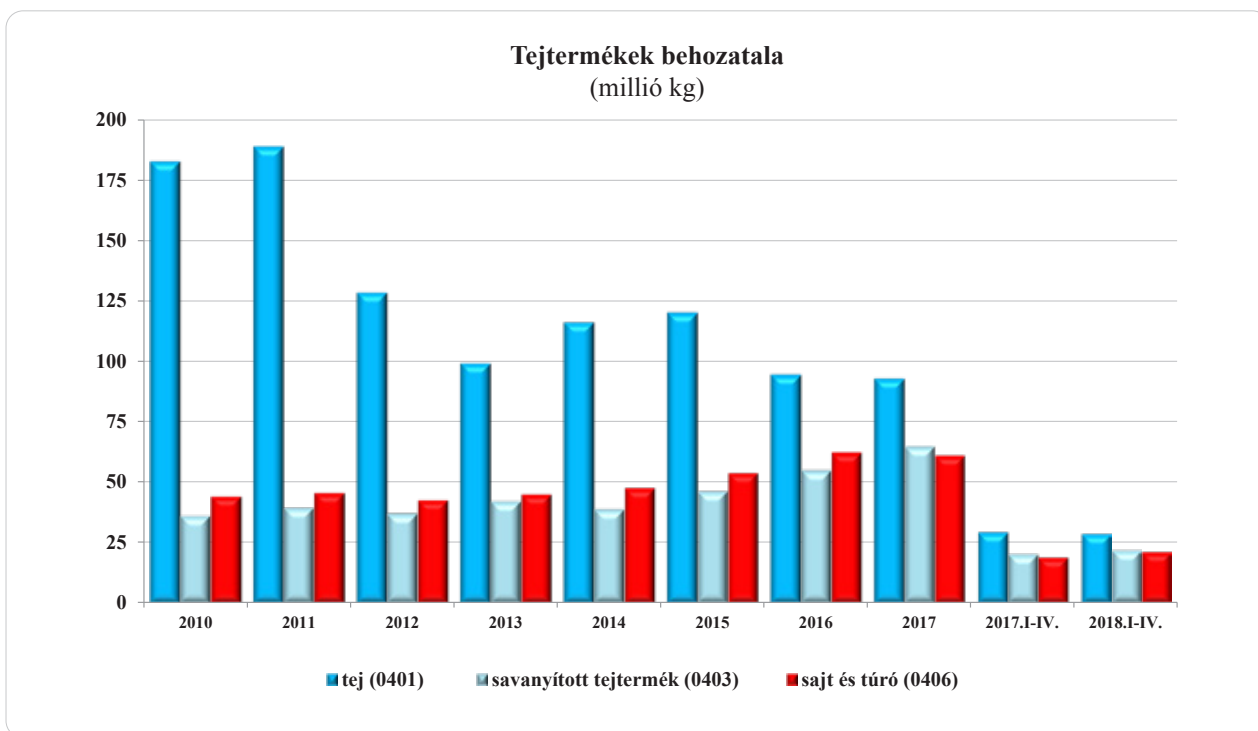

A hazai folyadéktej fogyasztás szempontjából nagy arányt képviselő 1,5% zsírtartalmú UHT tej belföldi értékesítésében 2017. évben tapasztalt erős (mintegy 20%-os) visszaesés 2018. év eddigi adatait figyelembe véve nem folytatódott. A hazai feldolgozók által értékesített mennyiség az elmúlt évvel közel azonos szinten alakult. Tekintettel arra, hogy az import mennyisége éves szinten kis mértékben (-2%) csökkent, a számok továbbra is az UHT tejek fogyasztásának csökkenését mutatják. Az importon belül ugyanakkor jelentős mértékben változott a hazai fogyasztói tej piacon leginkább jellemző szlovák tej importja, előző év azonos időszakához mérten több mint 20%-kal kevesebb tej érkezett hazánkba 2018 első négy hónapja alatt.

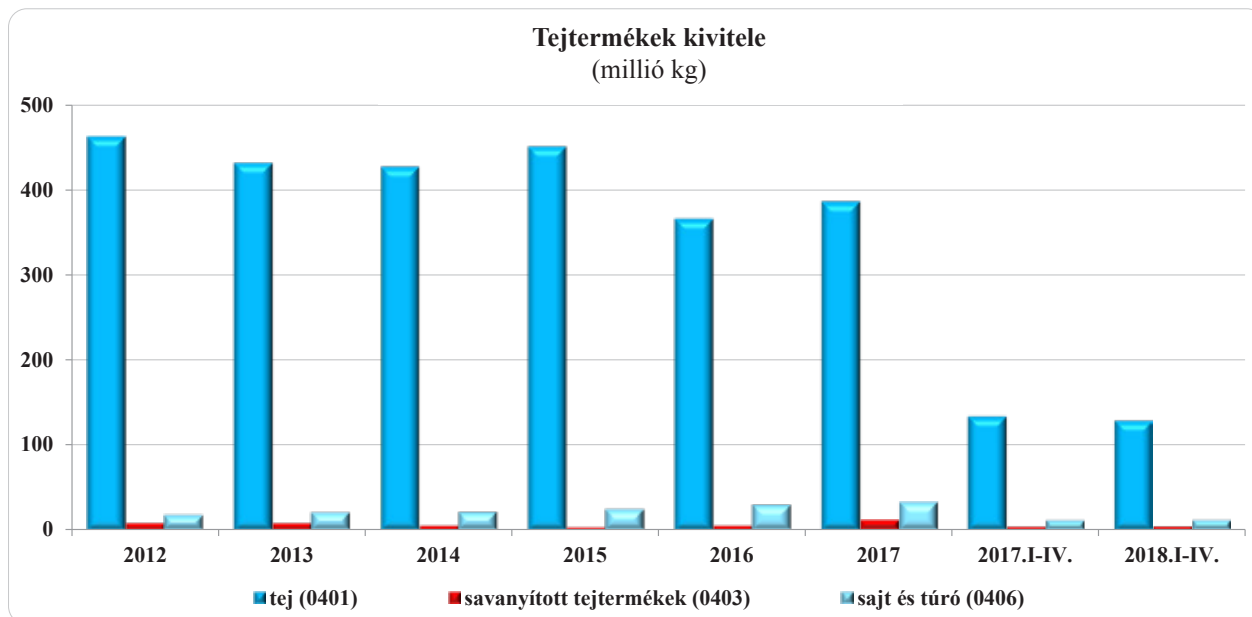
Forrás: KSH, AKI

A főbb tejtermékek behozatalában továbbra is a fogyasztói tej áll az első helyen, azt követi a savanyított termékek, illetve a sajt és túró importja. Miközben a tej vonatkozásában csökkent, a sajt és túró esetében jelentősen megnövekedett az import mennyisége: az év első négy hónapjában 12%-kal több terméket importáltunk, mint 2017. évben. A savanyított tejtermékeket jellemző növekedés 2018. évben is folytatódik, az egy évvel korábbi mennyiségnél 8%-kal magasabb mennyiség érkezett hazánkba a vizsgált időszakban.

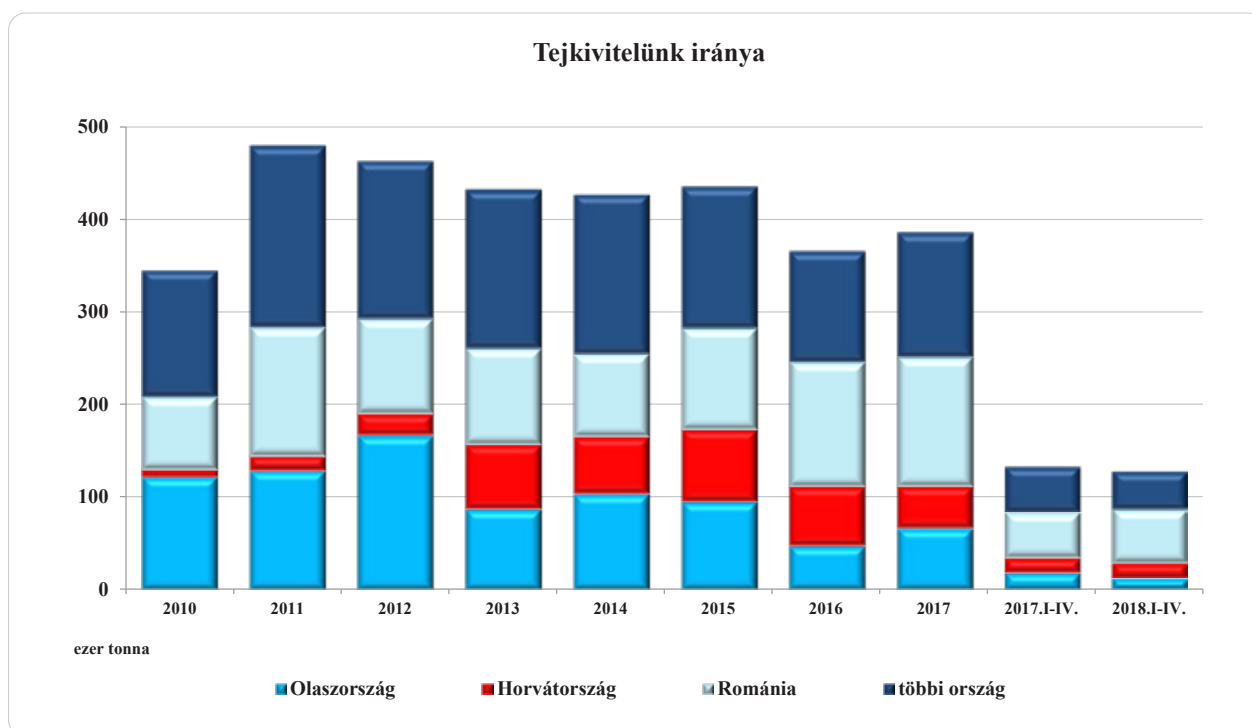
Forrás: KSH

Az export struktúrában 2017. évben bekövetkezett pozitív irányú változás 2018. évet is jellemzi, miközben a továbbra is az exportunk jelentős részét kitevő fogyasztói folyadéktej exportja az előző évhez képest kismértékben (-4%) csökkent, addig a magasabb feldolgozottságú termékeké növekedett. A növekedés leginkább a savanyított tejtermékeknél jelentkezett, az első négy hónap alatt több mint 15%-kal emelkedett a kivitel, míg sajtból megközelítőleg azonos mennyiség került exportra, a növekedés mérsékelt, 1%-os.

Forrás: KSH

A 2018. év első négy hónapjának tejexportja 4%-kal alacsonyabb az előző év azonos időszakánál. A főbb célországok felé irányuló kivitelben bizonyos átrendeződés történt, Olaszország felé 30%-kal esett vissza az export, míg Románia felé csaknem 20%-kal növekedett, a horvát kiszállítás viszonylagos stagnálása (+2%) mellett. A romániai kivitel részaránya az összes exportból még mindig a legnagyobb, 45%, míg az olasz export aránya 10%-ra csökkent. A horvát export 13%-os aránya megfelel a korábbi évek arányának.

Forrás: KSH

AZ IRÁNYÍTÓ HATÓSÁG KÖZLEMÉNYE „A TEJÁGAZAT SZERKEZETÁTALAKÍTÁSÁT KÍSÉRŐ ÁLLATJÓLÉTI TÁMOGATÁS” CÍMŰ (VP3-14.1.1-16 KÓDSZÁMÚ) FELHÍVÁS 7. MELLÉKLETÉHEZ KAPCSOLÓDÓAN

2018. július 24.

A VP3-14.1.1-16 kódszámú, A tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás című pályázati felhívás 7. mellékletében (Állatsűrűségi adatok meghatározása) foglaltak mellett, a Tenyészet Információs Rendszerben (továbbiakban: TIR) rögzített istálló- és karám kapacitás (m²) adatok igazolására a TIR-ben 2018.08.30. napjáig javított istálló és karám kapacitás adatok fogadhatóak el, amennyiben a TIR-ben - támogatási kérelem esetében a kötelezettségvállalási időszak első napján, illetve kifizetési kérelem esetében a megelőző gazdasági évben - a kapacitás adatok a valóságtól eltérően kerültek rögzítésre. Kifizetési kérelem esetében a javított adatok a 640/2014/EU bizottsági rendelet 15. és 34. cikkében foglaltakra figyelemmel fogadhatóak el.

Forrás: <https://www.palyazat.gov.hu/>

EU TEJPIACI HELYZET

Az Európai Tejpiaci Megfigyelőközpont (MMO) legfrissebb felvásárlási adatai alapján az EU nyerstej szállítása 2018. január és április között is az előző évi szint feletti. Habár a növekedés mértéke hónapról-hónapra egyre kisebb, az első négy hónap felvásárlása összességében 2,1%-kal haladja meg 2017 azonos időszakának felvásárlását. Az utolsó 12 hónapos időszak (2017. május – 2018. április) adatait vizsgálva, az EU-28 felvásárlása továbbra is jelentősen, 2,9%-kal magasabb az azt megelőző 12 hónaphoz képest.

Magyarország felvásárlási adatai mind 2018 első négy hónapja, mind az elmúlt 12 hónap tekintetében különböznek az EU átlagtól. A 2018. január és április közötti időszak felvásárlása 1,3%-kal kevesebb az előző évinél, és az elmúlt 12 hónap felvásárlása is elmarad az azt megelőző 12 hónap adataitól, igaz a csökkenés már mérsékeltebb, csupán 0,4%-os, köszönhetően a korai tavaszi hónapokban tapasztalt termelésnövekedésnek.

2018 első négy hónapjában Uniós szinten a teljes tejpor kivételével (-5%) valamennyi főbb tejtermék előállítása növekedett: sajtból 2,4, kezelt tejből 0,2, sovány tejporból 6, vajból pedig 1,2%-kal nagyobb

mennyiség került előállításra az előző év azonos időszakához képest. A 2017. május – 2018. április közötti időszak adataiban hasonló trend figyelhető meg, a sajt (+2,8%), a sovány tejpor (+3,6%) és a vaj (+1,8%) mellett növekedés jellemzi a teljes tejpor előállítását is (+1,3%), míg az egyedüli kivételt a kezelt tej jelenti mérsékelt (-0,4%) csökkenéssel.

Az EU nyerstej átlagára 2017 decemberétől 2018 májusáig folyamatosan csökkent. Március és április hónapban egyaránt 2,7-2,7% volt az ármérséklődés, míg májusban már kisebb mértékben, 1,7%-kal estek az árak. A májusi 32,07 EUR/100 kg átlagár 3%-kal maradt el az egy évvel korábbi ártól, míg az Európai Bizottság júniusra becsült átlagára (32,31 EUR/100 kg) már enyhe, 0,7%-os emelkedést vetít előre.

A magyarországi átlagár tendenciája az uniós átlagárhoz hasonló, a májusi csökkenés ugyanakkor az uniós átlagtól eltérően magasabb mértékű, 3,4%-os. Az így elért 2018. májusi 28,90 EUR/100 kg ár 2%-kal maradt el a 2017. májusi ártól, amellyel Magyarország a 28 tagállam között felállított sorrendben ismét hátrébb csúszott, és a 24. helyet foglalja el.

Az olasz spot árak 2017 vége óta tartó zuhanása 2018 februárjában megállt, az árakat egészen 2018 májusáig mérsékelt emelkedés jellemezte, amikor is egy jelentős javulás következett be. Egy hónap alatt mintegy 20%-ot növekedtek az árak, mígnem július elején ismét a csökkenés került előtérbe. A 2018. júliusi 38,5 EUR/100 kg spot ár több, mint 10%-kal alacsonyabb az egy évvel korábbinál, míg az elmúlt év legmagasabb (2017. szeptemberi) árától már csak 13%-kal maradt el. A holland spot ár alacsonyabb szinten mozog, és ahogy a zuhanása is drasztikusabb volt, úgy az árjavulás is határozottabb. Az április hónap kivételével az elmúlt időszakot jellemző folyamatos emelkedés június végén megtorpant és azóta a csökkenés dominál. A 2018. július eleji 34,5 EUR/100 kg ár még így is jelentősen, 40%-kal javult az év elejéhez képest, azonban még mindig több, mint 10%-kal maradt el az egy évvel korábbi ártól és 22%-kal alacsonyabb az elmúlt év legmagasabb (2017. augusztusi) áránál.

A főbb tejtermékek közül a vaj ára 2018 elejétől egészen júniusig emelkedett, amelyet kismértékű csökkenés követett. Ennek ellenére a 2018. júliusi ár 15%-kal magasabb az egy évvel korábbi vajárnál. A többi vizsgált tejtermék ára összességében csökkent az egy évvel korábbiakhoz képest, legnagyobb mértékben a porított termékeké. A sovány tejpor 2018 júliusi ára

csaknem 20%-kal alacsonyabb a 2017. júliusi árnál és továbbra is több, mint 10%-kal az intervenciós ár alatt mozog. Ugyancsak jelentősen, 17%-kal csökkent a savópor ára, míg a sajtok ára jellemzően 5-10%-kal marad el az egy évvel korábbi árszinttől.

(2018. július 8-i árak – sovány tejpor: 152 EUR/100 kg, vaj: 563 EUR/100 kg, teljes tejpor: 279 EUR/100 kg, cheddar: 335 EUR/100 kg, edami: 299 EUR/100 kg, gouda: 302 EUR/100 kg, emmentáli: 424 EUR/100 kg, savópor: 78 EUR/100 kg)

Külkereskedelem

A 2018. január-májusi export adatokat vizsgálva megállapítható, hogy a főbb tejtermékek közül csökkent az export az előző évhez képest a vajnál (-5%) és a teljes tejpornál (-9%), míg a sovány tejporé 4, a sajté pedig 1%-kal emelkedett. Növekedett az import mind a sajt, mind a vaj esetében, de ez utóbbinál jelentősebb mértékben, 13%-kal, szemben a sajt mérsékeltebb, 5%-os növekedésével. Az EU vaj exportjának fő célországa továbbra is az USA, és a 2017. évi visszaesést követően 2018. január-május hónapban ismét emelkedni kezdett az export Szaúd-Arábia, Japán és Marokkó felé. A sajt export főbb célpiaca az USA és Japán maradt, habár az USA irányába kissé visszaesett a kivitel. A sovány tejpor esetében Algéria, Kína és Egyiptom áll az első három helyen, a kínai export mennyisége azonban előző évhez képest mérséklődött.

Világpiac

A 2018. júliusi világpiaci árak alapján a sajt és a vaj esetében az EU, míg a sovány tejpornál Óceánia, a teljes tejpornál pedig az USA árai a legmagasabbak. Az USA-ban 2018 első három hónapjában a sovány tejpor kivételével (-17%) valamennyi főbb tejtermék termelése emelkedett az előző évhez viszonyítottnál: a sajténál 3, a vajnál 4%-ot meghaladó a növekedés. Ausztráliában ugyanezen időszak alatt a sajt (+3%), a teljes tejpor (+48%) és a vaj (+3%) esetében nőtt, míg a sovány tejpornál csökkent (-12%) a termelés az előző év azonos időszakához képest.

Ausztrália tejtermelése a kvótaév (2017. július – 2018. április) vonatkozásában 3,5%-kal növekedett, miközben Új-Zélandon gyakorlatilag az előző évvel megegyezően alakul a termelés. Az USA 2018 első négy hónapját vizsgálva a termelésnövekedés mértéke 1,3%-os az előző évhez képest. Az átlagár az USA-ban 2018 elején csaknem egy éves csökkenés után emelkedni kezdett, a májusi 32,7 EUR/100 kg ár már 2%-kal meg is haladja az Unió árat. Az ár Új-Zélandon is nagy mértékben esett az elmúlt év második felében, majd 2017/2018 fordulóján mérsékelt emelkedéssel a

30-31 EUR/100 kg szinten stabilizálódott. A 2018. májusi 31,0 EUR/100 kg ár mintegy 3%-kal marad el az EU átlagárától.

(Az elemzés a Milk Market Observatory – Európai Tejpiaci Megfigyelőközpont – legfrissebb adatai alapján készült – http://ec.europa.eu/agriculture/market-observatory/milk/index_en.htm)

UNIÓS KÖLTSÉGVETÉS: A KÖZÖS AGRÁRPOLITIKA 2020 UTÁN

A 2021–2027-es időszakra szóló következő hosszú távú uniós – mindösszesen 365 milliárd eurós – költségvetés keretében a Bizottság a közös agrárpolitika (KAP) korszerűsítését és egyszerűsítését javasolja.

A 2018. június elsején bejelentett bizottsági javaslatok főbb jellemzői a következők:

Új munkamódszer

A tagállamok rugalmasabban dönthetnek majd a KAP keretében nekik biztosított források felhasználásáról, továbbá lehetőségük lesz arra is, hogy a KAP-forrásoknak akár 15%-át átcsoportosítsák a közvetlen kifizetések és a vidékfejlesztés között.

A tagállamok közötti egyenlő versenyfeltételeket a következők fogják biztosítani:

- a teljes időszakra vonatkozó stratégiai tervek, amelyek meghatározzák, hogy az egyes tagállamok hogyan tervezik teljesíteni a 9 uniós gazdasági, környezeti és társadalmi célkitűzést a közvetlen kifizetések és a vidékfejlesztés révén. A koherencia és az egységes piac védelmének biztosítása érdekében a Bizottság fog minden tervet jóváhagyni,
- a Bizottság fokozott figyelemmel fogja követni az egyes országok teljesítményét és előrehaladását az elfogadott célok felé.

Méltányosabb megoldás a támogatás célzottabbá tétele révén

Továbbra is a szakpolitika lényeges részét fogják képezni a közvetlen kifizetések, elsőbbséget fog élvezni az uniós mezőgazdasági ágazat többségét alkotó kis és közepes méretű gazdaságok támogatása, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők segítése.

Továbbá:

- a mezőgazdasági termelőknek nyújtott közvetlen kifizetések összege 60 000 euró felett csökkenni fog, a kifizetésekre gazdaságonként 100 000 eurós felső határ fog vonatkozni, a munkaerőköltségeket teljes mértékben figyelembe fogják venni,
- a kis és a közepes méretű gazdaságok nagyobb hektáronkénti támogatásban fognak részesülni,

- a tagállamoknak közvetlen kifizetések legalább 2%-át el kell különíteniük arra, hogy segítséget nyújtsanak a fiatal mezőgazdasági termelőknek az induláshoz.

Fokozott környezeti és éghajlat-politikai célkitűzések

A mezőgazdasági termelők jövedelemtámogatása már jelenleg is függ a környezet- és éghajlatbarát gyakorlatok alkalmazásától, az új KAP pedig még komolyabb célkitűzéseket fog megkövetelni a mezőgazdasági termelőktől, amelyeket kötelező, illetve ösztönzőkön alapuló intézkedések segítenek elérni:

- a közvetlen kifizetések előfeltételét fogják képezni a fokozott környezetvédelmi és éghajlat-politikai követelmények,
- minden tagállamnak a közvetlen kifizetések tekintetében meghatározott tagállami juttatás egy részéből finanszírozott ökoprogramokat kell kínálnia, amelyekkel abban támogatják a mezőgazdasági termelőket, hogy a kötelezően előírt követelményeket meghaladó célokat tűzzenek ki,
- a vidékfejlesztés tekintetében meghatározott tagállami források legalább 30%-át környezeti és éghajlat-politikai intézkedésekre kell fordítani,
- a KAP teljes költségvetésének várhatóan 40%-a hozzájárul az éghajlat-politikához,
- amellett, hogy 15%-ot átcsoportosíthatnak a pillérek között, a tagállamoknak lehetőségük lesz arra is, hogy további 15%-ot átcsoportosítsanak az 1. pillérből a 2. pillérbe, és azt éghajlat-politikai és környezeti intézkedésekre fordítsák (nemzeti társfinanszírozás nélkül).

A tudás és az innováció fokozottabb hasznosítása

- az Európai Unió „Horizont Európa” kutatási programjából az élelmiszerek, a mezőgazdaság, a vidékfejlesztés és a biogazdaság terén folytatott kutatási és innovációs projektekre elkülönített 10 milliárd eurós költségvetés,
- a tagállamok ösztönzése arra, hogy alkalmazzák a nagy adathalmazokat és az új technológiákat az ellenőrzések és a nyomon követés céljára,
- a vidéki élet digitalizálásának fokozása.

(Forrás: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3985_hu.htm)

UNIÓS KÖLTSÉGVETÉS – MAGYAR ÁLLÁSPONT

A magyar agrártárca számításai szerint az Európai Bizottság javaslata alapján a magyar KAP-források – 2018-as összehasonlító áron – a közvetlen kifizetéseknél 16,4%-kal, míg a vidékfejlesztési támogatásoknál 26,6%-kal csökkennének a 2020 utáni hétéves költségvetési időszakban.

Magyarország – a tagállamok többsége mellett – elfogadhatatlannak tartja a Közös Agrárpolitikára fordítható források tervezett csökkentését, miközben a javasolt szabályozás lényegesen nagyobb terhet róna a termelőkre egy, a jelenleginél jóval összetettebb szabályrendszer szerint.

Magyarország számára kiemelten fontos a termeléshez kötött támogatások megtartása, amely elsősorban a tejelő és húshasznú szarvasmarhát tartókat, a juhtartókat, a kertészeket vagy a fehérjenövényt termeszto gazdálkodókat segíti.

Az új javaslatok első érdemi vitájára a Mezőgazdasági és Halászati Tanács 2018. július 16-i brüsszeli ülésén került sor. A részt vevő miniszterek többségének álláspontja szerint az Európai Bizottság javaslatcsomagja nem tükrözi megfelelően a Bizottság által az elmúlt időszakban folyamatosan hangsúlyozott egyszerűsítést, valamint a tagállamok számára biztosított nagyobb szubszidiaritást. Álláspontjuk szerint a stratégiai tervekről szóló javaslat alapján fennáll a veszélye annak, hogy rendkívüli módon megnövekednek a tagállami hatóságokra és a mezőgazdasági termelőkre háruló adminisztratív terhek. Magyar részről kiemelésre került, hogy a közvetlen támogatások esetében javasolt változtatások bizonytalanságot jelentenek a rendszer működtetése szempontjából, amely sem a tagállamoknak, sem a termelőknek nem jó.

A 2018. július 16-i ülés egy hosszú tárgyalássorozat első állomása, az új szabályok leghamarabb 2021-től lépnek hatályba.

(Forrás: Agrárminisztérium)

RÖVID TÁVÚ ELŐREJELZÉS

Az Európai Bizottság Mezőgazdasági Főigazgatósága a 2018. június 15-ig rendelkezésre álló adatok piaci szakértők általi elemzése alapján elkészítette rövid távú előrejelzését a 2018/2019. évekre.

A kora tavaszi hideg és csapadékos időjárás, amelyet a későbbi hónapok szárazsága követett, olyan kedvezőtlen időjárási körülményeket okozott, amelynek köszönhetően az Európai Unió termelésnövekedése mérséklődni kezdett. Az előrejelzésekhez képest kisebb mértékű felvásárlásnövekedés, kiegészülve a tejtermékek iránti továbbra is erős Unión belüli és globális kereslet hatásával a nyerstej árak emelkedéséhez látszik vezetni 2018 második félévében.

A szezonális csúcspont elérése 2018 áprilisában az uniós nyerstej átlagárában csökkenést eredményezett, a 33 eurocent/kg körül ár az előző évi árnál 2, az előző 5 év átlagáránál pedig 1%-kal alacsonyabb. A rendelkezésre álló adatok szerint az ár májusban tovább csökken, esetleg stabilizálódik, áremelkedésre csak a későbbiekben lehet számítani. Mindez a korábbi évek szezonális mintáját követi, továbbá az uniós és globális kereslet által befolyásolt tejtermék árak emelkedésével magyarázható.

A sovány tejpor és a vaj árából számított tejár csökkenése 2018 januárjában megállt, majd júniusig mintegy 20%-ot emelkedve 36 eurocent/kg-ra emelkedett, köszönhetően elsősorban a vajár jelentős növekedésének és kisebb mértékben a sovány tejpor árjavulásának. A vajpiacon a növekvő tejtermelés ellenére továbbra is a kereslet a jellemző. Mindez az alacsony készletekre és Európa főbb vajelőállító országainak (Franciaország, Hollandia és Írország) csökkenő termelésére vezethető vissza. A sovány tejpor áralakulásában a pozitív trend előreláthatóan folytatódik, majd még az év során stabilizálódik.

A szezonális csúcspont időszakában (április – június) rendelkezésre álló, megfelelő mennyiségű és minőségű takarmány nem csak az aktuális takarmányozási körülmények miatt kulcsfontosságú, de a következő hónapok takarmánybázisának kialakulása szempontjából is. Az időjárási körülmények nem kedveztek a takarmánynövényeknek, mindazonáltal a 2017. évi magasabb jövedelmüknek köszönhetően a termelők nagyobb arányban tudtak különböző koncentrált tápokot használni.

A tejelőállomány várható fejlődése, a tejár és az időjárási körülmények hatására a jelenlegi prognózis 2018. évben a tejtermelés 1,2%-os növekedését vetíti előre 2017. évhez viszonyítottan. A termelésnövekedés mértéke az év során egyre kisebb lesz, míg nem a negyedik negyedévben – kedvező időjárási körülményeket feltételezve – a termelés további növekedése nem várható, a felvásárlás várhatóan megegyezik majd a 2017. év utolsó negyedévének termelésével. Az EU tejtermékei iránti kereslet fennmaradása és az árak jelentősebb csökkenésének elmaradása okán 2019. évre további 0,8%-os termelésnövekedés prognosztizálható. Miközben a tejhozam tekintetében ugyancsak növekedés (+1,7%) várható 2018-ban, addig a tejelő tehénállomány enyhe (-0,6%) mérséklődését vetítik előre szakértők.

A tejtermékek iránti globális kereslet erős, az első negyedévben mintegy 8%-kal, 14,4 millió tonnára nőtt a globális kereskedelem tejegyenértékben kifejezve. Az Unió exportja kisebb mértékben (+3%) ugyan,

de szintén növekedett, ezzel a világ összes tejtermék kereskedelmének 33%-t teszi ki. A tejtermelés növekedésének lassuló üteme ellenére Új-Zéland exportja 5%-kal emelkedett és így újra a világ első számú tejtermék exportőre lett. A legdinamikusabb fejlődést az USA-ban mérték (+19%), de ezzel is csak beállítani tudta harmadik helyét a világ vezető exportőrei rangsorában. 2018. évre az EU tejtermékei iránti kereslet mind a belső piacon (+0,7%), mind a világpiaccon (+4%) erős marad. Mindazonáltal az elkövetkező hónapokban az EU versenyképességét elsősorban az árfolyamváltozások és a versenytársak, különösen Új-Zéland termelése fogja befolyásolni, de számolni kell az USA és Kína, illetve Mexikó közötti kereskedelmi kapcsolatok (kereskedelmi vámok kivétele az USA termékekre) hatásával is.

A sajtelőállítás kedvezőbb jövedelmezősége következtében a sajtarak továbbra is emelkednek, amely a tejtermelés növekedés mellett a másik fő tényezője a sajt előállításában az év első harmadában mért +3%-os és az év egészére várható 2%-os növekedésnek. A világpiaccon az első négy hónap alatt az Unió versenytársai, elsősorban az USA nagy nyomás alá helyezte az EU sajt exportját, amely ezáltal csak megtartani tudta az előző évi szintet. A magasabb feldolgozottságú sajtok exportjának növekvő trendje azonban egyes tagállamokban továbbra is megfigyelhető, összességében pedig – különös tekintettel a Japán importkeresletre – a sajt export növekedése várható 2018 egészére, amelynek mértékét 2,5%-ra becsülik.

A sovány tejpor előállítása 2018 áprilisában 3 hónap erős növekedését követően az előző évi szint alá süllyedt. A tejtermelés lassuló ütemű növekedése a sovány tejpor előállítás növekedését 3% alá szoríthatja éves szinten. A továbbra is jelentős készletek és az újonnan előállított sovány tejpor mennyiségek ellenére az export által erősített stabil keresletnek köszönhetően a sovány tejpor árat jellemző csökkenő tendencia áprilisban megfordult és mérsékelt emelkedésbe kezdett. A globális kereslet rendkívül erős, az első négy hónap során a világ vezető 4 sovány tejpor exportőrének (EU, USA, Új-Zéland, Ausztrália) exportjában 14%-os növekedést mértek. Az EU megtartotta vezető pozícióját, exportja 8%-kal emelkedett, az USA azonban jelentős, 27%-os export növekménnyel szorosan a második helyezett. A sovány tejpor intervenciók készlet 2018. január és július között mintegy 100.000 tonnával csökkent az értékesítésnek köszönhetően, és amely az erős globális kereslet hatására tovább fog csökkenni. A termelési előrejelzéseket is figyelembe véve az értékesített mennyiségeket 150.000 tonnára becsülik 2018. évben. Emellett 10%-os sovány tejpor export növekedéssel, 115.000 tonna magántárolt készlettel és 230.000 tonna intervenciók készlettel számol a prognózis.

A teljes tejpor piacát a csökkenés jellemzi 2018. évben, a termelés április hónapban 5%-kal maradt el az előző évitől, és az export is 9%-os visszaesést produkált. A termelés csökkenését a sajt, a vaj és a sovány tejpor kedvezőbb jövedelmezősége, illetve a főbb versenytárs, Új-Zéland termelése indukálta. A prognózis éves szinten 4%-os csökkenést jelez az export vonatkozásában.

A vaj piacán a kereslet dominál. Április hónapban a vaj termelése alig 1%-kal haladta meg az előző évi alacsony szintet és a magántárolt mennyiségek is rekord alacsonyak. Mindazonáltal az erős belső és globális kereslet a vaj árát továbbra is magasán tartja, folytatva az év eleje óta tapasztalt pozitív tendenciát. Az EU exportja csupán 1%-kal emelkedett az év első harmadában, miközben Új-Zéland a maga 3%-os növekményével megtartotta vezető pozícióját, 60%-os piaci részesedéssel. Az év hátralévő részében a megtermelt tej várhatóan nagyobb arányban kerül a vajgyártásban felhasználásra, az előrejelzések rekordszintű, 3%-os emelkedést vetítenek előre az export 5%-os növekedése mellett.

A friss tejtermékek közül a fogyasztói tej és a tejszín előállítása 1-1%-kal csökkent, a joghurt pedig változatlan maradt 2018 első harmadában. Nőtt ugyanakkor az export mennyisége: a tejszíné 1, a fogyasztói tejé 6, a joghurté pedig 16%-kal. Összességében 5%-os növekedést várnak 2017. évhez képest, de ez sem tudja majd ellensúlyozni az EU kereslet csökkenését. A folyadéktej kereskedelmi eladásainak csökkenő trendje folytatódik, és várhatóan a tejtermelés szezonális csökkenésével összhangban a friss tejtermékek előállítása is mérséklődik.

(Forrás: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/agri-short-term-outlook-summer-2018_en.pdf)

GLOBALIS TEJTERMELÉSI TRENDEK

2017. évben az EU és fő versenytársai 2%-os termelésnövekedést produkáltak, amely trend 2018 első negyedévében is folytatódott.

Új-Zélandon a tejtermelési szezon júniustól a következő év májusáig tart és ősszel éri el csúcát. A tejár csökkenése és a kedvezőtlen időjárás okozta két év csökkenő trendjét követően a termelés 2018-ban stabilizálódni látszik.

Ausztrália tejtermelési szezonja júniusban ér véget, áprilisban rekordközele, 3,5%-os termelésnövekedés volt mérhető előző évhez viszonyítottn. Ez a

többlet tej elsősorban az Ázsiába irányuló exportban került felhasználásra.

Az USA tejtermelési időszaka márciusig tart, ebben a szezonban 1,5%-kal több tej került felvásárlásra, mint az előző szezon alatt. Az USA az EU egyetlen olyan versenytára, ahol 2016. óta folyamatosan növekszik a tejtermelés, amelynek fő előidézője a növekvő belső fogyasztás. Az USA növelte önellátottságát, 2018 első négy hónapjában lényegesen kevesebb tejterméket importált, miközben piaci részesedését is növelni tudta a világpiacon.

Argentínában a 2017. év végi időjárási körülmények hatására a tejtermelés csökkent, az elmúlt időszak hőmérsékletcsökkenése azonban pozitív hatással volt a tejelő tehenek termelékenységére 2018 első negyedévében. A 2017. júniustól 2018. márciusig tartó időszak termelése ennek következtében már 4,5%-kal magasabb az előző év azonos időszakának termelésénél.

Összességében az erős globális kínálat nyomás alatt tartja az árakat. Mindazonáltal a kereslet is erős marad, amely a világpiaci árakra pozitív hatással bír.

(Forrás: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/agri-short-term-outlook-summer-2018_en.pdf)

MÓDOSÍTÁS A TEJAUTOMATÁK ÜZEMELTETÉSI KÖTELEZETTSÉGÉBEN

Az étel- és italautomatát üzemeltető vállalkozásoknak jogszabály szerint 2018. július elsejéig kellett gondoskodniuk az automata felügyeleti egységek beszereléséről, amely kötelezettség alól egy jogszabály módosítással a nyerstej-értékesítő automatákat üzemeltető vállalkozások felmentést nyertek.

A 31/2016. (IX.2.) NGM rendeletet módosító 5/2018. (VI. 29.) PM rendelet értelmében a kizárólag nyerstej értékesítő automaták elavulásig üzemeltethetőek, amennyiben az üzemeltető a Magyar Postával 2018. június 30-ig szerződést kötött és megállapítást nyert, hogy az AFE az automatába nem szerelhető be.

A módosítás a támogatás igénybevételét is érinti, a 120 ezer forintos állami támogatás összegébe a 2018. július 1-je utáni időszakra vonatkozó felügyeleti szolgáltatási díj is beleszámíthat, feltéve, ha az erről szóló számlát november 30-ig kiállították.

A támogatás akkor is jár, ha az AFE telepítése 2018. július 1-e előtt megkezdődött, de valamilyen műszaki

jellegű hiba miatt határidőre nem, de legkésőbb 2018. szeptember 30-ig befejeződik. Ezt az üzembe helyezési adatlap igazolja, amely a műszaki probléma megnevezésén túl a vállalkozó és a Magyar Posta aláírását tartalmazza.

ÁRFOLYAM-GYENGÜLÉS

Az euro árfolyam az év első felében viszonylag stabilnak volt tekinthető, a havi átlagok 311-312 Ft/euro szinten mozogtak. Májusban már az addigiakhoz képest jelentősnek mondható gyengülés következett be, az euro árfolyam 316,61 Ft-on állt. Június hónapban aztán az árfolyam „elszabadult”, nap-nap után döntve meg az addigi gyengeségi rekordokat, mígnem június 29-én történelmi mélypontot ért el a forint: átlépve a 330 Ft/euro szintet minden idők leggyengébb forintárfolyama alakult ki.

A Magyar Nemzeti Bank monetáris tanácsa a várakozások ellenére nem emelt kamatot sem a májusi, sem a júniusi, de még a júliusi kamatdöntő ülésén sem, ennek ellenére az MNB közlemény kiadása után 323-ra csökkent az árfolyam. Azóta azonban ismét gyengülni kezdett a forint és jelenleg is 326 Ft/euro szint környékén ingadozik az árfolyam. (Lapzártakor a legfrissebb árfolyam: 326,61 Ft/euro, 2018. július 24-én.)

A hazai nyerstej felvásárlási- és kiviteli árak, valamint az euro árfolyam alakulását az alábbi táblázat szemlélteti:

	HU éves / havi átlagár	HU éves/ havi kiviteli átlagár	EUR árfo- lyam éves/ havi átlag
	Ft/kg	Ft/euro	
2015.	80,38	79,94	309,90
2016.	74,00	77,59	311,46
2017.	94,20	100,88	309,21
2018.I-V.	95,65	85,57	312,30
2018.V.	91,49	85,77	316,61
2018.VI.	90,47	96,05	322,69

ÉLIR – ÚJ ÉLELMISZERIPARI ADATBÁZIS

Megkezdte működését az Élelmiszeripari Információs Rendszer honlapja, amelynek célja, hogy az eddig széttagoltan, több szervezet oldalán megjelenő élelmiszeripari adatokat egy helyen gyűjtse össze, megkönnyítve ezzel az ágazati szereplők döntéshozatalát.

A honlap, amely az Agrárminisztérium és az Agrárgazdasági Kutató Intézet együttműködésében valósult meg, részletes információkat jelenít meg nem csak az élelmiszeripar egészére, de a külföldi és belföldi tulajdonban lévő vállalkozásokra, az exportban érdekelt ágazati szereplőkre, a KKV-k különböző szegmenseire, illetve a kiemelt szakágazatokra vonatkozóan is. Az ÉLIR-weblapon az induló tartalomban a KSH, a NAV, az AM és az AKI különböző statisztikai adatai kerültek összegyűjtésre.

Az oldal működtetőinek célja, hogy a jövőben minél több rendelkezésre álló információ váljon elérhetővé a felhasználók számára, vagyis az ÉLIR elindítása csupán az első állomása egy hosszú, többéves folyamatnak, amelyet további fejlesztések követnek majd.

(Forrás: <https://www.aki.gov.hu/cikk/elindult-az-elir-honlap>)

KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK AZ ÉLELMISZER-JELŐLÉSRŐL

Megjelent a „Kérdések és válaszok a 1169/2011/EU rendelettel kapcsolatos útmutató” frissített változata. A rendelet 2014. december 13-tól hatályos, kivéve a tápértékjelölésre vonatkozó szabályokat, amelyek 2016. december 13-tól váltak alkalmazandóvá. A most megjelent tájékoztató az élelmiszer-vállalkozók és a nemzeti hatóságok számára kíván segítséget nyújtani a rendelet alkalmazásában, és e célból egy sor, a rendelet hatálybalépése után felmerült kérdés megválaszolására irányul. Az útmutató elérése:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2018:196:FULL&from=EN>

SZÁRMAZÁSI ORSZÁG/EREDET FELTÜNTETÉSE

A fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 26. cikke (3) bekezdése szerint, ha az élelmiszer származási országát vagy eredetének helyét feltüntetik, és az nem egyezik meg elsődleges összetevője vagy összetevői származási országával vagy eredetének helyével, akkor

- az érintett elsődleges összetevő származási országát vagy eredetének helyét szintén meg kell adni, vagy
- az elsődleges összetevő származási országát vagy eredetének helyét az élelmiszer származási országától vagy eredetének helyétől eltérőként kell feltüntetni.

Az erre vonatkozó EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet 775/2018/EU szám alatt jelent meg és meghatározza a

fenti előírás alkalmazásának módozatait arra az esetre, amikor egy élelmiszer származási országát vagy eredetének helyét valamilyen módon, például olyan nyilatkozatokkal, ábrákkal, szimbólumokkal vagy kifejezésekkel adják meg, amelyek konkrét helyekre vagy földrajzi területekre utalnak.

Kivételt jelentenek ez alól a szokásos és közönséges nevekben szereplő földrajzi megjelölések, amennyiben azok szó szerint jelzik a származást, amelyek azonban általában véve nem minősülnek az élelmiszer származási országa vagy eredete helye megjelölésének.

Nem alkalmazandóak a rendelet előírásai az oltalom alatt álló földrajzi árujelzőkre, valamint a bejegyzett védjegyekre – amennyiben ez utóbbiak származásra utaló megjelölések –, amíg nem kerülnek elfogadásra a 26. cikk (3) bekezdésének az ilyen megjelölésekre való alkalmazására vonatkozó külön szabályok.

A rendelet szerint az elsődleges összetevőnek az élelmiszer származási országától vagy eredetének helyétől különböző származási országát vagy eredetének helyét a következőképpen kell megadni:

- a) az alábbi földrajzi területek valamelyikére való hivatkozással:
- i. „EU”, „nem EU” vagy „EU és nem EU” vagy
  - ii. olyan régió vagy bármely más földrajzi terület, amely vagy több tagállamban vagy több harmadik országban terül el, amennyiben azt a nemzetközi jog akként határozza meg, vagy ha az egy átlagosan tájékozott fogyasztó számára jól érthető; vagy
  - iii. egy FAO halászati terület, vagy tengeri vagy édesvízi terület, amelyet a nemzetközi jog akként határozza meg, vagy amely egy átlagosan tájékozott fogyasztó számára jól érthető; vagy
  - iv. adott tagállam(ok) vagy harmadik ország(ok); vagy
  - v. olyan régió vagy bármely más földrajzi terület egy tagállamban vagy egy harmadik országokban, amely egy átlagosan tájékozott fogyasztó számára jól érthető; vagy
  - vi. a származási ország vagy az eredet helye, az elsődleges összetevő(k)re alkalmazandó különleges uniós rendelkezésekkel összhangban;
- b) vagy az alábbi nyilatkozattal:

„(az elsődleges összetevő neve) nem az élelmiszer származási országából vagy eredetének helyéről származik” vagy bármely olyan hasonló felirat, amely a fogyasztó számára valószínűsíthetően ugyanazt jelenti.

Az adott információkat az előírt legkisebb betűméretnél nem kisebb betűméretben kell megadni, továbbá ugyanabban a látómezőben kell feltüntetni, mint az élelmiszer származási országának vagy eredete helyének megjelölését. A betűméret x-magasságának az élelmiszer származási országának vagy eredete helyének megjelölésére alkalmazott betűméret x-magasságának legalább 75%-át kell kitennie.

A rendelet előírásai 2020. április elsejétől alkalmazandók.

VÁLTOZÁS AZ AUSZTRÁL EXPORTTERMÉKEK JELÖLÉSÉVEL KAPCSOLATBAN

Ausztráliában 2018. július 1-től kötelezővé válik az élelmiszeripari termékekre vonatkozóan a származási ország/eredet helye megjelölése. A gyártó cégeknek kötelező jelleggel fel kell tüntetni a csomagoláson az eredetmegjelölést tartalmazó címkét minden, 2018. július 1. után az országban beérkezett kiemelt kategóriába tartozó élelmiszeripari termék csomagolásán. Az ausztrál mezőgazdasági minisztérium illetékes szakhatósága a nem megfelelő, vagy hiányos eredetmegjelöléssel rendelkező terméket nem engedi be az országba.

NEMZETKÖZI SZAKSZERVEZETI FELLÉPÉS AZ AKTIVISTÁKKAL SZEMBEN

A Copa-Cogeca június hónapban összevont elnökségi ülést tartott, amelyen számos mezőgazdasági szakszervezet, különösen a brit és a svéd panaszkodott az állatvédők fenyegetései és visszaélései miatt. Az LRF svéd mezőgazdasági szakszervezet arra figyelmeztetett, hogy a helyzet az elmúlt évben sokat rosszabbodott olyan felháborító vádakkal, mint „a tej gyilkosság egy üvegben” és „a gazdák ellopják a tejet a borjaktól”, arra kényszerítve őket, hogy rendőri és jogi tanácsadást kérjenek. A Copa és a Cogeca felállít egy témacsoportot ezzel kapcsolatban megakadályozandó, hogy az Európa élelmezésében kulcsszerepet játszó gazdálkodók és szövetkezetek ilyen és hasonló visszaélések tárgyai legyenek.

A Tej Terméktanács Jogszabályfigyelője 2018 februárjától bővített verzióban kerül összeállításra, az eddigieknél sokrétűbb, a teljes termékpályát lefedő nemzeti és uniós jogszabályok és közlemények kerülnek benne – pontos hivatkozással – kiemelésre, emellett a továbbiakban rendszeres részévé válik a RASFF, az EU tagországokban működő, az élelmiszerekre és a takarmányokra vonatkozó gyorsvészjelző rendszer tej termékpályára vonatkozó bejelentéseinek listája, valamint az FM Értesítő és a Magyar Szabványügyi Testület termékpályát érintő közleményeinek publikálása.

A 2018. II. negyedévének fontosabb jogszabályai a következők:

MINISZTERI RENDELETEK

82/2018. (IV. 20.) Kormányrendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről szóló 442/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet, valamint az egyes hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól szóló 246/2014. (IX. 29.) Korm. rendelet módosításáról

A 2018. június elsejével hatályba lépő rendelet a 442/2012. (XII. 29.) Kormányrendelet tekintetében a legalább 300 m² alapterületű üzlettel rendelkező forgalmazó üveghulladékokra vonatkozó kötelezettségéről, a 246/2014. (IX. 29.) Kormányrendelet kapcsán pedig a csomagolási hulladék, azon belül is a fogyasztói üveghulladék átvétele vonatkozásában rendelkezik.

5/2018. (VI. 29.) PM rendelet az élelmiszer-értékesítést kezelőszemélyzet nélkül végző automaták műszaki követelményeiről, az automaták üzemeltetéséről és szervizeléséről, valamint az automatákban rögzített adatoknak az állami adó- és vámhatóság felé történő szolgáltatásáról szóló 31/2016. (IX. 2.) NGM rendelet és az élelmiszer-értékesítést kezelőszemélyzet nélkül végző automataberendezések üzemeltetői számára az Automata Felügyeleti Egység beszerzéséhez nyújtandó támogatásról szóló 20/2017. (VII. 31.) NGM rendelet módosításáról

A 31/2016. (IX.2.) NGM rendeletet érintő módosítás értelmében az az automataberendezés, amely kizárólag nyerstejet értékesít, és amely vonatkozásában az üzemeltető a felügyeleti szolgáltatóval 2018. június 30-ig megkötött szerződéssel rendelkezik

vagy rendelkezett, és amelyről a felügyeleti szolgáltató megállapította, hogy az AFE nem szerelhető be, elavulásáig üzemeltethető.

Az agrárminiszter 9/2018. (VII. 2.) AM rendelete az agrárminiszter feladat- és hatáskörébe tartozó, egyes agrárágazati tárgyú támogatásokat szabályozó rendeletek módosításáról

- **Az állatlétszámhoz kötött támogatási jogosultságról szóló 82/2005. (IX. 15.) FVM rendelet módosítása**

A módosítás értelmében a támogatási jogosultság átruházása vagy bérbeadása esetén a feleknek a támogatási jogosultság igénybe vevőjére vonatkozó változás nyilvántartásba történő átvezetése iránti közös kérelmet az átruházással érintett támogatási jogcímhez kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatást szabályozó jogszabály szerinti támogatási kérelemre vonatkozó jogerős határozat kézhezvételét követő 15 napon belül kell benyújtaniuk a Kincstár részére. A kérelem elektronikus úton is benyújtható.

- **A kárenyhítési hozzájárulás megfizetésével, valamint a kárenyhítő juttatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 27/2014. (XI. 25.) FM rendelet módosítása**

A módosítás szerint a továbbiakban az agrárkárenyhítési szerv tárgyév július 15. helyett július 31-ig értesíti határozatban a mezőgazdasági termelőt a kárenyhítési hozzájárulás-fizetési kötelezettségének összegéről.

- **Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás, valamint az ahhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 5/2015. (II. 19.) FM rendelet módosítása**

- **A termeléshez kötött közvetlen támogatások igénybevételének szabályairól szóló 9/2015. (III. 13.) FM rendelet módosítása**

Mindkét rendelet vonatkozásában módosultak az anyatehén- (illetve anyajuh) tartás támogatási jogcímeknél a szaporítási eseményeknek a bejelentésére vonatkozó eddigi előírások, továbbá az anyatehéntartás támogatást érinti még az a módosítás, amely szerint a támogatást igénylőnek gondoskodnia kell az állattenyésztésről szóló törvényben foglaltak szerinti apaállat-használatról.

- **Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevételével kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 22/2016. (IV. 5.) FM rendelet módosítása**

A módosítás értelmében az előzetes ellenőrzésről szóló felszólító végzésre adott válasz benyújtási időpontjának a tárgyév június 20-áig utoljára történt elektronikus feltöltés napja minősül. Ugyanígy az egységes kérelemben foglaltak, valamint a támogatási feltételek adminisztratív és helyszíni ellenőrzésére vonatkozó szabályozás is akként módosul, miszerint a túligényléssel kapcsolatos adategyeztetésre adott válasz benyújtási időpontjának a felszólításban megjelölt határidőn belül utoljára feltöltött elektronikus válasz benyújtásának időpontja minősül.

KÖZLEMÉNYEK

17/2018. (IV. 9.) számú MÁK Közlemény a 2018. évi egységes kérelem benyújtásáról

A közlemény az egységes kérelem és adatváltozási kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárási szabályokról ad tájékoztatást, valamint rendszerezíti az egységes kérelem keretében igényelhető támogatásokkal kapcsolatosan használható elektronikus, és papír alapú nyomtatványokat.

Az egységes kérelem benyújtási határideje: 2018. május 15. Az egységes kérelem a 2018. május 15-i határidőt követően további 25 naptári napig, 2018. június 9. napjáig (hétfővégre tekintettel június 11-ig) benyújtható, amely esetben a megállapított támogatási összeg munkanaponként 1%-kal csökkentésre kerül.

A benyújtott egységes kérelem szankciómentes módosítására május 31-ig, a módosítással érintett jogcímre megállapítandó támogatási összeg munkanaponkénti egy százalékos csökkentését eredményező, azaz szankciós módosításra június 9-ig (hétfővégre tekintettel június 11-ig) van lehetőség.

18/2018. (IV. 9.) számú MÁK Közlemény a vis maior esemény bejelentéséről és a bejelentés benyújtását szolgáló elektronikus felületről

A közlemény a vis maior esemény, annak bejelentése, valamint a szükséges igazoló dokumentumok vonatkozásában tartalmaz részletes útmutatást. A bejelentést, valamint az esemény bekövetkezését igazoló dokumentumokat kizárólag elektronikus úton, ügyfélkapun keresztül lehet megtenni – a Kincstár honlapjáról közvetlenül elérhető – Elektronikus ügyintézés

alkalmazás, vis maior esemény bejelentésére szolgáló elektronikus felületeken.

25/2018. (IV. 19.) számú MÁK Közlemény a sovány tejpor pályázati eljárás keretében történő intervenció felvásárlásának megnyitásáról

A közlemény a 154/2018/EU rendelettel szabályozott pályázati eljárás keretében történő intervenció felvásárlás részletes szabályait ismerteti és a felvásárláshoz kapcsolódó, a kérelembenyújtáshoz szükséges nyomtatványokat rendszerezíti. Az ajánlat benyújtására a 2018. március 1. és szeptember 30. közötti időszakban van lehetőség.

28/2018. (V. 7.) számú MÁK Közlemény az egyéni csekély összegű támogatási keret kihasználtságára vonatkozó hatósági bizonyítvány kiállítása iránti kérelem benyújtását megkönnyítő nyomtatvány közzétételéről

A címben szereplő nyomtatványt vagy a nyomtatvánnyal azonos adattartalmú kérelmet a Magyar Államkincstár Horizontális Ügyekért Felelős Főosztály 1476 Budapest, Pf. 407. címre kell postai úton benyújtani. A hatósági bizonyítvány, amelyet a Kincstár a kérelem benyújtásától számított harminc napon belül állít ki, tartalmazza a folyó üzleti évben és az azt megelőző kettő üzleti évben az ügyfél, valamint az ügyféllel egy és ugyanazon vállalkozás egybeszámított, valamint az ügyfél saját jogán kapott mezőgazdasági célú általános csekély összegű támogatásokat.

31/2018. (V.30.) számú MÁK Közlemény a Vidékfejlesztési Program keretében nyújtandó támogatás igénybevétele iránti kifizetési igényléssel kapcsolatos általános tájékoztatásról

A közlemény célja a Vidékfejlesztési Program keretében megjelent pályázati felhívások alapján megvalósuló projektekhez nyújtandó támogatás igénybevételéhez kapcsolódó szabályok rögzítése, ismertetése, továbbá a legfontosabb gyakorlati tudnivalók összefoglalása.

2018. ÉVI ÉLELMISZERLÁNC-FELÜGYELETI DÍJ – ÚJ PORTÁL

Új helyen, az Ügyfélprofil menüpontban érhető el a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) honlapján az élelmiszerlánc-felügyeleti díj elektronikus

bevallási felülete. A 2018. évi díjbevallások benyújtására április 25-től van lehetőségük az élelmiszerlánc szereplőinek. A kötelezettség teljesítésének határideje 2018. május 31.

A vonatkozó meghatalmazások kezelésére és létrehozására a továbbiakban szintén az Ügyfélprofil menüpontban lesz lehetőség, ahol – az ügyfélkapus azonosítást és belépést követően – megtalálhatóak az előző évek során elkészült meghatalmazások is.

A díjbevallási folyamattal kapcsolatos segédlet, továbbá a témát érintő hasznos információk elérhetőek a Nébih honlapján.

TEJTERMÉKET GYÁRTÓ ÜZEMET FÜGGESZTETT FEL A NÉBIH

Azonnali hatállyal felfüggesztette egy Hajdú-Bihar megyei, tejtermékek előállításával foglalkozó létesítmény tevékenységét a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih), miután a helyszíni ellenőrzést végző szakemberek megállapították, hogy a súlyos élelmiszerbiztonsági kockázatot jelentő higiéniai hiányosságok miatt az üzem élelmiszer előállítására alkalmatlan.

Első alkalommal június végén tartottak helyszíni ellenőrzést a Nébih szakemberei abban a Hajdú-Bihar megyei tejtermék-előállító létesítményben, ahol több súlyos élelmiszerbiztonsági kockázatot jelentő műszaki és élelmiszer-higiéniai hiányosságot tártak fel.

A létesítményben és annak környezetében nagyfokú rendezetlenség volt, a fal burkolata sok helyen levált, az előállító helyiségben a mosogató erősen szennyezett, rozsdás, illetve a padozat erősen szennyezett és sérült volt. Az üzemeltető nem gondoskodott megfelelően a hűtőbatteria kondenzvíz zárt elvezetéséről. A klímaberendezés penészes és erősen szennyezett volt.

A kézmosóban oda nem illő tárgyakat tároltak, emiatt annak rendeltetésszerű használata sem volt biztosított. A Nébih ellenőrei a helyszíni vizsgálat során az üzem érlelő helyiségében nagy mennyiségű rovarlárvára bukkantak, továbbá rovarokkal erősen szennyezett élelmiszert is találtak.

A hatóság az ellenőrzés során mintegy 960 kg jelöletlen és lejárt fogyaszthatósági vagy minőségmegőrzési idejű terméket vont ki a forgalomból, továbbá elrendelte a kifogásolt termékek megsemmisítését és hatósági zár alá helyezte a még meg nem vizsgált termékeket.

Az ellenőrzés július elején, a zár alá vett termékek elbírálásával folytatódott. A Nébih az újabb vizsgálat

alkalmával csaknem 2,6 tonna terméket vont ki a forgalomból nyomon követési hiányosságok miatt. Bár az ügyfél a korábbi ellenőrzésen feltárt élelmiszer-higiéniai hiányosságok egy részét pótolta, kijavította, a fennmaradó hiányosságok miatt a tevékenység felfüggesztését továbbra is fenntartotta a hatóság.

A Nébih az üzem – harmadik időpontban tartott – utóellenőrzése során megállapította, hogy a korábbi ellenőrzés során feltárt, élelmiszerbiztonsági kockázatot jelentő higiéniai hiányosságokat maradéktalanul kijavították, pótolták. Tekintettel arra, hogy a tevékenység felfüggesztésének indoka a továbbiakban nem állt fenn, a hatóság feloldotta az egység tevékenységének felfüggesztését.

Az ügygel kapcsolatos, részletes információk elérhetőek a jogsértés listán.

(Forrás: <http://portal.nebih.gov.hu/-/tejtermeket-gyarto-uzemet-fuggesztett-fel-a-nebih>)

EU JOGSZABÁLYOK

561/2018/EU Bizottsági Felhatalmazáson Alapuló Rendelet az (EU) 2016/127 felhatalmazáson alapuló rendeletnek az anyatej-kiegészítő tápszerek előírt fehérjetartalma tekintetében történő módosításáról

Az Európai Bizottsághoz érkezett kérelem hatósági kivizsgálása során megállapítást nyert, hogy az eddigi 1,8 g fehérje/100 kcal (0,43 g/100 kJ) minimum értéknél alacsonyabb (1,6 g/100 kcal) fehérjetartalmú anyatej-kiegészítő tápszerek, amelyek egyébiránt megfelelnek a vonatkozó uniós szabályokban előírt követelményeknek, biztonságosan használhatók és megfelelőek az Európában élő, kellő mennyiségű kiegészítő élelmiszert is fogyasztó kisgyermekek táplálására. Ennek megfelelően az (EU) 2016/127 felhatalmazáson alapuló rendelet II. melléklete az alábbiak szerint került módosításra:

Minimum	Maximum
0,38 g/100 kJ (1,6 g/100 kcal)	0,6 g/100 kJ (2,5 g/100 kcal)

610/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet a sovány tejpornak az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott tizenkilencedik részleges pályázati felhíváshoz kapcsolódó minimális eladási áráról

Az Európai Bizottság az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott, sovány tejpor értékesítésére irányuló tizenkilencedik részleges pályázati felhívás tekintetében – amelyre vonatkozóan a pályázatok benyújtásának határideje 2018. április 17-én járt le – a minimális eladási árat 105,10 EUR/100 kg-ban állapítja meg.

626/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet az európai uniós védjegyről szóló (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról és az (EU) 2017/1431 végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezéséről

Az egyértelműség, a jogbiztonság és a hatékonyság érdekében, továbbá az európai uniós védjegybejelentések benyújtásának megkönnyítése céljából jelentette meg az Európai Bizottság a jelen rendeletet, amelyben részletesen meghatározásra kerültek az európai uniós védjegybejelentésekben feltüntetendő kötelező és opcionális tartalmi elemek, továbbá olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyekkel elkerülhetőek a szükségtelen adminisztratív terhek.

657/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendeletnek a pályázat

útján értékesített sovány tejpor betárolási időpontjának tekintetében történő módosításáról

Az (EU) 2016/2080 bizottsági végrehajtási rendelet rögzíti azt az időpontot, amely előtt a sovány tejpornak betárolásra kellett kerülnie. A tejtermék piac jelenlegi helyzete, az árak alakulása és az intervenciók készletek nagysága indokoltá teszi a sovány tejpor további mennyiségeinek a betárolási időpont módosítása általi értékesíthetőségét, amely alapján az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelet 1. cikkében a „2016. április 1.” dátum helyébe a „2016. május 1.” dátum lép.

1/2018 EU-Svájc Vegyes Bizottság Határozata az Európai Gazdasági Közösség és a Svájci Államszövetség között 1972. július 22-én létrejött, módosított megállapodás 2. jegyzőkönyve III. és IV. táblázatának módosításáról [2018/668]

Tekintettel arra, hogy a megállapodás 2. jegyzőkönyvének végrehajtásához a Szerződő Felek hazai referenciaárakat állapítottak meg, továbbá, hogy a Szerződő Felek belföldi piacain megváltozott azon nyersanyagok tényleges ára, amelyekre árkompenzációs intézkedéseket alkalmaznak, a 2. jegyzőkönyv III. és IV. táblázatában felsorolt referenciaárak és összegek frissítése vált szükségessé. Az alábbi táblázatban a tejtermékekre vonatkozó sorok kerülnek bemutatásra:

I. MELLÉKLET

„III. TÁBLÁZAT

Az EU és Svájc hazai referenciaárai

Mezőgazdasági nyersanyag	Svájci hazai referenciaár CHF/nettó 100 kg	Uniós hazai referenciaár CHF/nettó 100 kg	4. cikk (1) bekezdés A svájci oldalon alkalmazva, a svájci és az uniós referenciaár különbsége CHF/nettó 100 kg	3. cikk (3) bekezdés Az EU-oldalon alkalmazva, a svájci és az uniós referenciaár különbsége EUR/nettó 100 kg
Teljes tejpor	585,28	358,72	226,55	0,00
Sovány tejpor	394,17	195,36	198,80	0,00
Vaj	1 010,24	642,03	368,20	0,00

II. MELLÉKLET

„b) A mezőgazdasági nyersanyagok esetében a mezőgazdasági összetevők kiszámításához figyelembe vett alapösszegek:

Mezőgazdasági nyersanyag	A svájci oldalon alkalmazott alapösszeg 3. cikk (2) bekezdés CHF/nettó 100 kg	Az uniós oldalon alkalmazott alapösszeg 4. cikk (2) bekezdés EUR/nettó 100 kg
Teljes tejpor	184,65	0,00
Sovány tejpor	162,00	0,00
Vaj	300,10	0,00

734/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet a sovány tejpornak az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott huszadik részleges pályázati felhíváshoz kapcsolódó minimális eladási áráról

Az Európai Bizottság az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott, sovány tejpornak értékesítésére irányuló huszadik részleges pályázati felhívás tekintetében – amelyre vonatkozóan a pályázatok benyújtásának határideje 2018. május 15-én járt le – a minimális eladási árat 115,50 EUR/100 kg-ban állapította meg.

735/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet a sovány tejpornak az (EU) 2018/154 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott harmadik egyedi pályázati felhíváshoz kapcsolódó maximális felvásárlási áráról

Az Európai Bizottság az (EU) 2018/154 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott, sovány tejpornak felvásárlására irányuló harmadik egyedi pályázati felhívás tekintetében – amelyre vonatkozóan a pályázatok benyújtásának határideje 2018. május 15-én járt le – maximális felvásárlási árat nem állapít meg.

765/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendeletnek a pályázat útján értékesített sovány tejpornak betárolási időpontjának tekintetében történő módosításáról

Az Európai Bizottság a tej és tejtermékek piacának helyzete, vagyis az árak alakulása és az intervenciók

készletek nagysága következtében a pályázat útján értékesített sovány tejpornak betárolási időpontját 2016. május 1. napjáról 2016. június 1. napjára módosítja.

775/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 26. cikke (3) bekezdésének az élelmiszerek elsődleges összetevője származási országának vagy eredete helyének feltüntetésére vonatkozó szabályok tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról

A Rendelet meghatározza az 1169/2011/EU rendelet 26. cikke (3) bekezdése alkalmazásának módjait az elsődleges összetevőnek az élelmiszer származási országától vagy eredetének helyétől különböző származási országának vagy eredetének helyének megadása vonatkozásában. A rendelet előírásai 2020. április elsejétől alkalmazandók.

760/2018/EU Tanácsi Határozat a mezőgazdasági termékekre alkalmazandó kiegészítő kereskedelmi kedvezményekről szóló, az Európai Unió és a Norvég Királyság között levélváltás formájában létrejött megállapodás megkötéséről

Az Európai Unió nevében jóváhagyásra került a mezőgazdasági termékekre alkalmazandó kiegészítő kereskedelmi kedvezményekről szóló, az Európai Unió és a Norvég Királyság között levélváltás formájában létrejött, a határozat melléklete szerinti megállapodás.

A kifejezetten a tejtermékekre vonatkozóan a megállapodás az alábbiakat tartalmazza:

II. melléklet

AZ EURÓPAI UNIÓBÓL SZÁRMAZÓ TERMÉKEK NORVÉGIÁBA TÖRTÉNŐ BEHOZATALÁRA ALKALMAZANDÓ VÁMKONTINGENSEK

Norvég vámtarifaszám	Árumeznevezés	Előírt vámkontingensek (éves mennyiség tonnában)	Ebből további kontingensek	Vám a kontingensen belül (NOK/kg)
04.06	Sajt és túró	8 400	1 200	0

A NORVÉGIÁBÓL SZÁRMAZÓ TERMÉKEK EURÓPAI UNIÓBA TÖRTÉNŐ BEHOZATALÁRA ALKALMAZANDÓ VÁMKONTINGENSEK

KN-kód	A Kombinált Nomenklatúra szerinti árumegnevezés	Előírt vámkontingensek (éves mennyiség tonnában)	Ebből további kontingensek	Vám a kontingensten belül (EUR/kg)
0404 10	Tejsavó és módosított savó sűrítve is, vagy cukor vagy más édesítőanyag hozzáadásával is	1 250	1 250	0
0404 10 02	Tejsavó és módosított savó, por, granulátum vagy más szilárd alakban, cukor vagy más édesítőanyag hozzáadása nélkül, fehérjetartalma (nitrogéntartalom $\times 6,38$) legfeljebb 15 tömegszázalék és zsírtartalma legfeljebb 1,5 tömegszázalék	3 150	3 150	0

Az 1.200 tonna sajt és túró Norvégiába történő behozatalára vonatkozó további vámkontingenst illetően a felek megállapodnak abban, hogy 700 tonnát pályázat útján, 500 tonnát pedig engedélyezési rendszer keretében fognak kezelni.

A megállapodás tartalmazza továbbá, hogy felek a lehetséges engedmények meghatározása céljából két éven belül újból felülvizsgálják a mezőgazdasági termékek kereskedelmére vonatkozó feltételeket.

848/2018/EP Parlamenti és Tanácsi rendelet az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek jelöléséről, valamint a 834/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

A rendelet meghatározza az ökológiai termelés elveit és megállapítja az ökológiai termelésre, a kapcsolódó tanúsításra és az ökológiai termelésre utaló jelzések jelöléseken és a reklámozásban való használatára, továbbá a hatósági ellenőrzésekre és egyéb hatósági tevékenységekre vonatkozó szabályokat. A rendelet előírásait 2021. január 1-jétől kell alkalmazni azzal, hogy a 834/2007/EK rendeletnek megfelelően 2021. január 1-je előtt előállított termékek a készletek kimerüléséig ezen időpont után is forgalomba hozhatók.

852/2018/EU Parlamenti és Tanácsi Irányelv a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK irányelv módosításáról

Az irányelv intézkedéseket állapít meg a csomagolás és a csomagolási hulladék hasznosítására és újrafeldolgozására vonatkozóan a 94/62/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben megállapított célok módosítása révén, erősítve a csomagolási hulladék újrafeldolgozására vonatkozó törekvéseket.

831/2018/EU Bizottsági Rendelet az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő műanyagokról és műanyag tárgyakkal szembeni 10/2011/EU rendelet módosításáról

A módosítások a perklórsav, sók (perklorát), a foszforosav, 2,4-bisz(1,1-dimetil-propil)fenil és 4-(1,1-dimetil-propil)fenil triészterek vegyesen, az 1,2,3,4-tetrahidronaftalin-2,6-dikarboxilsav, dimetil-észter anyag, valamint a [3-(2,3-epoxipropoxi)propil] trimetoxiszilán anyagokat érintik. A rendelet hatálybalépése előtt a 10/2011/EU rendelet alkalmazandó rendelkezéseinek megfelelő műanyagok és műanyag tárgyak 2019. június 26-ig forgalomba hozhatók és a készletek kimerüléséig forgalomban maradhatnak.

866/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján a közvetlen kifizetésekre alkalmazandó kiigazítási aránynak a 2018. naptári év vonatkozásában történő rögzítéséről

A mezőgazdasági ágazatot érintő válságokra képzett tartaléknak a Bizottság 2019. évi költségvetési tervezetében

feltüntetett összege folyó áron 468,7 millió EUR. Az összeg fedezése érdekében az 1307/2013/EU rendelet I. mellékletében felsorolt támogatási rendszerek keretében a mezőgazdasági termelőknek a 2018. naptári év tekintetében benyújtott támogatási kérelmek alapján teljesítendő, 2 000 EUR-t meghaladó összegű közvetlen kifizetések összegét 1,422184%-os kiigazítási arány alkalmazásával csökkenteni kell.

891/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet az 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti egyes közvetlen támogatási rendszerekre 2018-ban alkalmazandó költségvetési felső határok megállapításáról

A rendelet melléklete tartalmazza az 1307/2013/EU rendelet szerinti egyes támogatási jogcímek tekintetében a tagállamok részére meghatározott 2018. évi nemzeti felső összeghatárokat. Magyarország vonatkozásában az alábbi összegek kerültek meghatározásra:

Jogcím	Összeg (ezer euró)
egységes területalapú támogatási rendszer (36. cikk (4) bekezdés)	733.283
az éghajlat és a környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtott támogatás (47. cikk (3) bekezdés)	402.903
a fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott támogatás (51. cikk (4) bekezdés)	5.372
a fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott támogatás (51. cikk (1) bekezdés)	26.860
a termeléstől függő önkéntes támogatás (53. cikk (7) bekezdés)	201.452

892/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet a sovány tejporok az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott huszadik részleges pályázati felhíváshoz kapcsolódó minimális eladási áráról

Az Európai Bizottság az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott, sovány tejpor értékesítésére irányuló huszonegyedik részleges pályázati felhívás tekintetében – amelyre vonatkozóan a pályázatok benyújtásának határideje 2018. június 19-én járt le – a minimális eladási árat 119,50 EUR/100 kg-ban állapítja meg.

873/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Határozat az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) terhére a tagállamok által kifizetett egyes kiadásoknak az európai uniós finanszírozásból való kizárásáról

A határozat értelmében a tagállamok akkreditált kifizető ügynökségeinek az EMGA vagy az EMVA terhére bejelentett kiadásaival összefüggő, a mellékletben szereplő összegeket ki kell zárni az európai uniós finanszírozásból az 1306/2013/EU rendelet azon rendelkezése alapján, miszerint csak azok a mezőgazdasági kiadások finanszírozhatók, amelyek teljesítésére az uniós jognak megfelelően került sor. Magyarország tekintetében a 2011-2016. éveket érintően mindösszesen 28.469.656,61 euro összeg került meghatározásra.

995/2018/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendeletnek az ajánlatok benyújtására rendelkezésre álló időszak tekintetében történő módosításáról

Az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelet korábban a sovány tejpor pályázat útján történő értékesítésére vonatkozó eljárásban havi két részleges pályázati felhívásról rendelkezett, amely 2017. évben havi egy időpontra csökkent, augusztus kivételével, amikor nem volt lehetőség pályázat benyújtására.

A részleges pályázati felhívások 2018-as végrehajtásával kapcsolatos tapasztalat azt mutatja, hogy a jelenlegi piaci viszonyok között növekszik az érdeklődés a pályázatok benyújtása iránt, ezért helyénvaló visszaállítani az ajánlatok benyújtási időszakának eredetileg megállapított számát, és augusztus hónapban is biztosítani kell ilyen időszakot. Az (EU) 2016/2080 végrehajtási rendelet ennek megfelelően módosításra került, amelynek értelmében 2018. évben a következő időpontokban nyílik lehetőség az intervenciók sovány tejpor tételek értékesítésére vonatkozó pályázatok benyújtására:

Pályázat benyújtási határidő (nap / hó)	Szavazás az SMP értékesítéséről (nap / hó)
17/07	19/07
28/08	30/08
18/09	20/09
02/10	04/10
16/10	18/10
06/11	08/11
20/11	22/11
11/12	13/12

A jogszabályokról bővebb tájékoztatás található a Tej Terméktanács Jogszabály figyelőjében.

TUDATOSABBAN ÉTKEZÜNK, MINT 5 ÉVE?

A hazai lakosság fogyasztói szokásainak változása az egészséges és tudatos életmód irányába mutat, ugyanis a megkérdezettek azt állítják, hogy 2013-hoz képest több zöldséget, gyümölcsöt és hazai élelmiszert fogyasztanak. Élelmiszer vásárlása esetén a minőség, az ár-érték arány és a származási hely a három legfontosabb tényező a kutatásban résztvevők szerint – derül ki a K&H felméréséből.

„A reprezentatív, 600 fő megkérdezésével történt lakossági kutatásunk során arra kerestük a választ, hogy jelenleg milyen tényezőket vesznek figyelembe az emberek az elfogyasztott élelmiszereknél, valamint, hogy hogyan változtak étkezési szokásaik az elmúlt 5 évben. Hiszen az élelmiszeripari beruházások tervezésekor érdemes tisztában lenni a fogyasztói szokásokkal” – ismertette a kutatás irányait Tresó István, a K&H Agrárfejlesztési főosztály vezetője.

Tudatosan vásárolunk élelmiszert

A K&H kutatásból kiderül, hogy bevallásuk szerint élelmiszer vásárlásakor elsősorban a minőségre és az ár-érték arányra figyelnek oda a megkérdezett fogyasztók. Emellett az étel származási helye, szavatossági ideje és a hazai alapanyagfelhasználás is fontos számukra, miközben az adott élelmiszer jól csengő márkaneve és szép csomagolása sokkal kevésbé meghatározó, állítják. Érdekes, hogy a manapság oly divatos bio, vega, paleo és allergénmentes étkezési trend ellenére ezek a legutolsó szempontok, amit elmondásuk szerint figyelembe vesznek. Holott a magyar betegstatisztikák szerint a serdülők és fiatal felnőttek (15-29 év) 6,62%-a, valamint a felnőttek (30-49 év) 14,66%-a szenved laktóz intoleranciában, és minden 50. embert érinti a gluténérzékenység.

Több zöldség-gyümölcs, kevesebb gyorsétel

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) ajánlása szerint egy főnek naponta minimum 400 gramm zöldség és gyümölcs fogyasztása ajánlott. Ehhez képest a szervezet 2013-as kutatása szerint Magyarországon mindössze napi 260 gramm zöldséget és gyümölcsöt fogyasztunk fejenként, amellyel az Európai Unióban az utolsók között vagyunk. „Habár a WHO felmérése nem fest túl jó képet a hazai zöldség-gyümölcsfogyasztásról, a K&H kutatása szerint kedvező tendencia indult el a hazai lakosságnál, hiszen az egyre tudatosabb és egészségesebb étkezés irányába mozdultak el a fogyasztói szokások, a fogyasztói gondolkodás. A megkérdezettek válaszai alapján ugyanis az látható, hogy az 5 évvel korábbi értékhez képest több zöldség és gyümölcs kerülhetett az asztalra, miközben jelentősen mérséklődött a készételek vásárlása és a gyorséttermek látogatása” – mondta el a szakember. A tejtermékek és húsok az elmúlt öt évben is fontos részét képezték a fogyasztásnak, a jövőben azonban még nagyobb szerepük lehet a mindennapi étkezések során: szakértők szerint a következő évtizedekben jelentős étrendváltozás következhet be a magas hozzáadott értékű élelmiszerek javára. Ez azt jelenti, hogy erőteljes növekedés várható a hús és a tejtermékek fogyasztásában.

Immunity+®

KEVESEBB MEGBETEGEDÉS • TERMÉSZETES VÉDELEM • EGÉSZSÉGESEBB ÁLLOMÁNY

CSÖKKENŐ ELŐFORDULÁS (%) ADOTT BETEGSÉG ESETÉN
IMMUNITY+ BIKÁK LÁNYAI KÖRÉBEN

**TELEPI
ADATOK**

20%	KEVESEBB	Elhullás
17%	KEVESEBB	Szubklinikai mastitis
16%	KEVESEBB	Üsző elhullás
12%	KEVESEBB	Sántaság
10%	KEVESEBB	Mastitis
9%	KEVESEBB	Egyéb betegségek
5%	KEVESEBB	Üsző hasmenés
2%	KEVESEBB	Üsző tüdőgyulladás

Számított különbség adott telep Immunity+ bikával termékenyített lányai és más - nem Immunity+ apaságú - lányai között. A vizsgálat 35 telep közel 35000 egyedének adatait tartalmazza.

Forrás: Steve Larmer, Cattle Practice 25/2 (74-81 o.) - 2017

A silóhibridek termesztésénél a változatos környezeti és a termelői feltételeknek csak folyamatos fejlesztéssel lehet megfelelni, így van ez a Syngenta silókukorica nemesítésénél is.

A kukorica nemesítés egy komplex folyamat, ahol különböző paraméterekre, mint például a termés, a beltartalom és a maximális termésbiztonságra egyszerre kell figyelni. A Syngenta és elődvállalata immár 29 éve a „A tehénnek nemesítünk” elképzelés alapján végez fejlesztési és takarmányozási kísérleteket. Így lehet biztosítani, hogy hibridjeink megfeleljenek a termelői, de elsősorban az állatok igényeinek.

A Syngenta kukoricanemesítői a legmodernebb módszereket, mint a dihaploid (DH) vonalak, molekuláris marker szelekciót és a hagyományos módszereket egyaránt felhasználják a sikeres nemesítés és a neme-

sítési idő rövidítése érdekében. A cél, egy magas termésbiztonságú hibrid létrehozása, mely tulajdonságait minden termesztési körülmény között megtartja.

A nemesítési folyamat kezdetén az alábbi célok kerülnek kitűzésre:

- Maximális termés elérése ideális körülmények között, illetve hő és szárazságstressz esetén a standardek feletti teljesítőképesség
- Kiváló beltartalmi paraméterek, szárszilárdság és betegséggellenállóság.

Ezen tulajdonságok forrását a Syngenta európai és amerikai közép és későérésű kukoricanemesítési programjaiban találjuk.

A kihívás a nemesítők számára az, hogy a nemesítés génforrását úgy válasszák meg, hogy az a piac igényeinek megfeleljen (pl. az USA nagy szemtermésű vonalakat a kiváló beltartalmi jellemzőjű, jó emészthetőségi mutatókkal rendelkező európai vonallal keresztezve).

Egy átlagos nemesítési ciklus a kezdetektől a hibrid piacra jutásáig körülbelül 10 év. Az újabb kihívások, mint pl. a klímaváltozás, vagy új behurcolt betegségek megjelenése széles világlátást követelnek meg a nemesítőtől, hogy a végén a megfelelő hibridet tudják ajánlani. A saját vonalainkon túl a világ különböző kutatásából származó vonalakat is vizsgáljuk. A nemesítési program három lépcsőből áll:

Kiindulás alapok előállítás széles genetikai bázisból	Kiindulási keresztezés. DH vonalak előállítása, önbeporzás Előszelekció (molekuláris markerek), termesztés provokációs körülmények (fuzárium, aszály, stb.) között
Szülővonalak előállítása	Széles genetikai bázis tesztelése (5000 hibrid 7 hely) Előzetes szelekció 2 x 500 hibridre. (Vizsgálat 20 hely)
Kísérleti hibridek vizsgálata	További szigorú szelekció. 700 hibrid kombináció vizsgálat 40 helyszínen Végző kiválasztás 70 hibrid, vizsgálat további 60 helyszínen (ezzel párhuzamosan az agronómiai fejlesztési munka elindítása) A legkiválóbb hibridek hatósági vizsgálata, elismerés.

Mivel Európában a kukorica tenyészidőszak átlagosan hat hónapig tart az úgynevezett holtsezont a Föld déli féltekén használják ki, hogy az éven belüli generációk számát megduplázzák. A kísérleti vetőmagot a téli tenyészterekben Guatemalában vagy Chilében állítják elő. A vonalak kiválasztását a nemesítők az európai eredmények, a jövőbeli célországok vizsgálatai alapján végzik. Egy széles vizsgálati hálózat áll rendelkezésre Bretagne-tól Lengyelorszáig, Észak-Németországtól Magyarorszáig. Ez garantálja a hibridek stabilitását különböző éghajlati és termőhelyi adottságok között. Ezen eredmények alapján tud a helyi fejlesztés ajánlást adni a fajtaválasztáshoz.

A 2017-ben a magyarországi silótermesztők részére bemutatott hibridjeink egytől-egyig a fentebb taglalt nemesítési programban résztvevő és kipróbált genotípusok. E lap hasábjain már beszámoltunk a tavalyi sikeres hajdúböszörményi silóbemutatóról (a hajdúböszörményi Mezőgazdasági Zrt. területén), mely során a kísérleti térben bemutatott hibrideket három vetésideben vetettük el. Az egész kísérletet öntözés nélkül mutattuk be. Az áprilisi és a májusi vetésű hibridek szinte azonos időben virágoztak

és a jó virágzás szinkronizációjuknak - nő- és hímvirágzat együtt virágzásának - is köszönhetően nagyon jó volt a megtermékenyülés, így nagyon szép, szemmel benőtt csöveket és kitelt szemeket takaríthattunk be. Az áprilisi és a májusi vetésű hibridekből kisparcellás mintatereket vágunk ki, melyek nyers zöldtermés hozama a korai hibridek esetében 63-66 t/ha, míg a késői szegmens reprezentánsai 77-84 t/ha közötti termésre voltak képesek. A próbavágások során vett minták beltartalmi értékeit a gödöllői ÁT Kft. vizsgálta. A laborvizsgálatok alapján a kiállított hibridek kivétel nélkül magas keményítőtartalommal és NEI értékekkel rendelkeznek, amely alapja egy magas minőségű siló elkészítésének.

2017-ben üzemi körülmények között is kiválóan vizsgáltak hibridjeink. Mi sem mutathatja ezt be jobban, minthogy a 2017-es évi az ÁT Kft. Takarmányanalitikai Laboratóriumába beérkezett minták közül (457 minta) a **“A legjobb szemroppantottság első díját (hagyományos technológia) és “A legtöbb emészthető keményítő díját” a Tedej Zrt, Daróczi major kapta az SY Talisman hibrid termesztésével** magasfokú szakmai munka mellett! Az emészthető keményítő értékben a laborátlaghoz képest több, mint 30 %-os pluszt mutatott. Az elért eredményekhez ezúton is gratulálunk s bízunk benne, hogy hibridjeinkkel hasonló jó eredményekről számolhatunk be a 2018-as évben is.

Az SY Talisman értékeiről röviden:

Igen korai kukorica szegmens képviselője (FAO 240-260). Kettős hasznosítású (siló, szemes) hibrid. Vetéside nézve nagyon rugalmas, fő – és másodvetésben vethető. Kezdeti fejlődése nagyon gyors. Köztes szemtípusa miatt vízleadása közepesen gyors, de a szemek szerkezetének köszönhetően a szemminősége nagyon jó - nem törnek a mozgatás során - s ez ipari felhasználásra is kifejezetten alkalmassá teszi. Szárazságtűrő képessége jó. Szára nem robosztus, magassága közepes. Zöld száron érik. Szár- és csőbetegségekkel szemben jó ellenálló képességgel rendelkezik emiatt csőegészsége jó. Éréskor a csuhé fellazul. Új elismerésű hibrid, mely az osztrák és német független kísérleti hálózatokban (AGES, LTZ) folyamatosan az élen végzett termőképességben. Kifejezetten ajánlott silófelhasználásra kiváló beltartalmi paraméterei miatt, de szemesként és biogáz célra is jeles minősítést kapott a külföldi vizsgálatokban. Jó alkalmazkodóképességű, ezért minden talajtípusra ajánljuk. A belvíztől csak későn visszakapott területekre is ajánljuk. Búza elővetemény.

A Syngenta kínálatában szereplő silóhibridek közös jellemzője a magas hektáronkénti zöldtermés, a zöld száronérés és a dús levélzet által is nyújtott kiváló emészthetőség, illetve a jó általános betegség-ellenállóság.

Dr. Bódi Zoltán

VITATOP ANTISTRESSZ (élesztő)

239-451

Termékszám	Megnevezés
239-451	VITATOP ANTISTRESSZ (élesztő)
Beltartalom	ME
Szárazanyag	% 95.0
Kalcium min.	% 5.84
Nátrium min.	% 2.20
Magnézium min.	% 0.85
Kálium	% 8.00
E-vitamin	mg/kg 1500.00
Szerves Se	mg/kg 8.00
Szerves Zn	mg/kg 1200.00
Szerves Mn	mg/kg 1200.00
Acid Buf	+
Élesztő	+
L-carnitin	+
Aroma	+

Miért javasoljuk a VITATOP ANTISTRESSZ etetését?

MERT TARTALMAZ:

Kálium-ot: A nátriumionokkal együtt a káliumionok szabályozzák a szervezet vízegyensúlyát és normalizálják a szív ritmusát. **E-vitamint:** Az E-vitamin a legfontosabb zsír oldékony antioxidáns, gátolja a lipidperoxidok képződését, a lipidperoxidokat hidroxizsírsavakká alakítja, ezáltal védi a sejtek membránjait a szabadgyökök káros hatásaitól. Az E-vitamin fokozza az ellenanyagok termelését, pozitív hatása a reprodukciós folyamatokra, számos enzim szintézisében közreműködik. **Kelátokat:** Ezeknek a molekuláknak az alkalmazásának a legfőbb előnye, hogy a struktúrájukból és kiterjedésükből következően sokkal nagyobb felszívódási képességgel és nagyobb fokú bio-kompatibilitással rendelkeznek a szerves vegyületekkel szemben. **Szelént (Se):** Hiányában nem fertőző eredetű mastitis illetve gennyes méhgyulladás léphet fel. **Cink-et (Zn):** Hiányában jelentős probléma a tej szomatikus sejt számának növekedése, valamint a termékenyítési eredmények romlása. **Mangánt (Mn):** Kiemelkedő szaporodásbiológiai szerepére utal, hogy hiányában késik az ivarérettség, az ovuláció rendszertelenné válik, gyakori a csendes ivarzás, a visszaivarzás, a csírahám rendellenes fejlődése. **Acid Buf-ot:** Acid Buf kiegészíti az állatok természetes belső szabályozórendszerét, segítve a túlzott savtermelés puffrelését ezzel stabil, jól működő bendőt teremt. **Élesztőt:** Optimális bendőfermentációt biztosít, elősegíti az energiaegyensúly kialakulását. **L-Carnitin-t:** Az L-Carnitin gyorsítja a zsírok elégetését, javítja a mérgező anyagcseretermékek kiválasztását és lerövidíti a regenerációt. Szállítóanyagként működik, amely a szabad zsírsavakat a mitochondriumokba szállítja, ahol ezek a bétaoxidáció révén energiává alakulnak át. Növeli a máj karbamid szintézisét és védi a sejteket az oxidatív sérülésektől. **Aromát:** Ízletessé teszi a takarmányt a jászolban bekövetkező másodlagos erjedés íz anyagait kompenzálja.

Termékszám	Termék neve
239-462	VITATOP ANTISTRESSZ (élesztő)

Beltartalom		
Szárazanyag	%	95,0
Kalcium min.	%	5,84
Nátrium min.	%	2,20
Magnézium min.	%	0,85
Kálium	%	8,00
E-vitamin	mg/kg	1500,00
Szerves Se	mg/kg	8,00
Szerves Zn	mg/kg	1200,00
Szerves Mn	mg/kg	1200,00
Biosprint S	g/kg	40,00
Acid-Buf		+
L-carnitin		+
Aroma		+

Miért javasoljuk a VITATOP ANTISTRESSZ etetését?

MERT TARTALMAZ:

Kálium-ot:

A nátriumionokkal együtt a káliumionok szabályozzák a szervezet vízegyensúlyát és normalizálják a szív ritmusát

E-vitamint:

Az E-vitamin a legfontosabb zsír oldékony antioxidáns, gátolja a lipidperoxidok képződését, a lipidperoxidokat hidroxizsírsavakká alakítja, ezáltal védi a sejtek membránjait a szabadgyökök káros hatásaitól. Az E-vitamin fokozza az ellenanyagok termelését, pozitív hatása a reprodukciós folyamatokra, számos enzim szintézisében közreműködik.

Kelátokat:

Ezeknek a molekuláknak az alkalmazásának a legfőbb előnye, hogy a struktúrájukból és kiterjedésükből következően sokkal nagyobb felszívódási képességgel és nagyobb fokú bio-kompatibilitással rendelkeznek a szervesen vegyületekkel szemben.

Szelént:(Se)

Hiányában nem fertőző eredetű mastitis illetve gennyes méhgyulladás léphet fel.

Cink-et:Zn)

Hiányában jelentős probléma a tej szomatikus sejtszámának növekedése, valamint a termékenyítési eredmények romlása.

Mangánt: (Mn)

Kiemelkedő szaporodásbiológiai szerepére utal, hogy hiányában késik az ivarézés, az ovuláció rendszertelenné válik, gyakori a csendes ivarzás, a visszaivarzás, a csirahám rendellenes fejlődése.

Acid Buf-ot:

Acid Buf kiegészíti az állatok természetes belső szabályzórendszerét , segítve a túlzott savtermelés pufferelesét ezzel stabil ,jól működő bendőt teremt.

Élesztőt:

Optimális bendő fermentációt biztosít,elősegíti az energiaegyensúly kialakulását , stabilizálja a bendő pH-t., csökkenti az acidózis kockázatát .

L-Carnitin-t:

Az L-Carnitin gyorsítja a zsírok elégését, javítja a mérgező anyagcseretermékek kiválasztását és lerövidíti a regenerációt. Szállítóanyagként működik, amely a szabad zsírsavakat a mitochondrium-okba szállítja, ahol ezek a bétaoxidáció révén energiává alakulnak át. Növeli a máj karbamid szintézisét és védi a sejteket az oxidatív sérülésektől.

Aromát:

Ízletessé teszi a takarmányt a jászolban bekövetkező másodlagos erjedés íz anyagait kompenzálja.

MIÉRT javasoljuk a VITATOP ANTISTRESSZ etetését a meleg nyári napokon?

A hőstressz hatása:

- Csökkent és változó takarmányfelvétel
- Csökkent tejtermelés
- Csökkent tejszír
- Rossz testkondíció a megfelelő energia bevitel ellenére
- Romló szaporodásbiológiai mutatók
- Anyagcsere zavar, immunrendszer gyengülés, főgyógyászati betegségek

Idén is lesz meleg!

Színkód	Veszélyességi kategória
	Alapfok
	Elsőfok
	Másodfok
	Harmadfok VESZÉLY!

°C	Páratartalom %																	
	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	85
43°	37	39	41	42	44	47	51	54	58	62	66							
41°	35	36	38	39	41	43	45	48	51	54	57	61	65					
38°	33	34	35	36	37	38	40	42	43	46	49	52	56	59	62	66		
35°	31	31	32	33	34	34	36	37	38	40	42	43	46	48	51	54	58	60
32°	28	29	29	30	31	31	32	33	34	35	36	37	38	39	41	43	45	47
29°	26	26	27	27	28	28	29	29	30	31	31	32	32	33	34	35	36	37
27°	23	23	24	24	25	25	26	26	26	27	27	27	28	28	29	29	30	31
24°	21	21	21	22	22	22	23	23	23	23	24	24	24	24	25	25	26	26

A meleg hatása a tejtermelő tehenekre

A május-augusztusi időszak nappali HPI (hőmérséklet-páratartalom index) amikor eléri a fenti 1. táblázatban megjelölt kritikus szinteket a tehenek takarmány felvétele romlik, s ennek követ-keztében a termelési színvonal jelentősen visszaesik.

25 °C fölött minden 1 °C hőmérséklet emelkedés átlagosan 2,7 % -os csökkenést eredményez a szárazanyag felvételben. A HPI le-hetővé teszi a légnedvesség és a hőmérséklet állatokra gyakorolt hatásának mérését. Ha összehasonlítjuk a tavaszi (termoneutrális), és a nyári (hőstressz) időszak különböző termelési és fiziológiai adatait, azt tapasztaljuk, hogy még a mérsékelt hőstressz is a takarmányfogyasztás csökkenését és az általános kondíció romlását, és ennek megfelelően a termelési szint visszaesését eredményezi.

Emellett számolnunk kell a tejminőség romlásával, ami elsősorban a tejszír és a tejfehérje csökkenésében jelentkezik. Nehezebb feladat arról megbizonyosodni, hogy a meleg milyen hatást gyakorol a szaporodási funkciókra. Ennek oka, hogy ezeknek a hatásoknak jelentős része nem a hőstressz időszakában, hanem jóval később jelentkezik. Amíg a tejtermelés csökkenés azonnal mutatkozik, addig a hőstressz szaporodásbiológiájára kifejtett hatása csak közép-, illetve hosszútávon mérhető. Ráadásul a hipo-fertilitás komplex probléma, így nehéz meghatározni a magas környezeti hőmérséklet hipofertilitásra kifejtett közvetlen és közvetett hatását.

1. táblázat

A tehenek termelése, komfortja szerinti környezeti hőmérsékleti zónák

